

ՐԱՅԵՐԻՍՍ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VIII, No. 35, August 28, 1926

Ճիվո 8, Նո. 35, Օգոստոս 28, 1926

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԹԵՊԵՐ Ի ՊԵՇԱՐԷԹ ՎԷ ՓԱՐԱ

Նախօրին Պոնափարթ տէմիշ իմիշ քի «Հարպ իշիւն իւշ շէյ լազըմ, էվվէլա փարա, սանիէն փարա, սալիսէն փարա»: Թէպշիր ի պէշարէթ իշինտէ պէօյլէ տէյիլ տիր: Փարա իւք վէ սօն եէրի թուրթմազ: Փարատան էվվէլ գալպլէրի պէշարէթ ըուհու իլէ տօլմուշ օլան ատէմլէր խուսուսա կէնճ ատէմլէր լազըմ տըր: Պոնտան սօնրա փարա կէլիր:

Լաքին սալթ փարա տա քեաֆի տէյիլ տիր: Փարա տախի պէշարէթ ըուհու իլէ թագտիս վէ պէշարէթէ թախսիս օլունմուշ օլան փարա օլմազ կէրէք տիր:

Պիզ արզու էտիյօրըզ քի էրմէնիլէր արասընտա թէպշիր ի պէշարէթ իշի իլէրի կէօթիւրիւսին, հէմ մէվճուտ օլան քիլիսէլէր գուվվէթլէնտիրիսին հէմ տէ պիւթիւն միլլէթիմիզին արասընտա ըուհանի հայաթ թէշվիզ վէ թէրվիճ էտիլսին: Պու մագսէտ իշիւն Սիւրիա քիլիսէլէրի արասընտա եէնի պիր շիրքէթ թէշքիլ էտիլմիշ վէ Ամէրիգատաքի Հայ Աւետ. քիլիսէլէրին Միւթիւնլարը վէ Աւետարանչական Ընկերակցութիւն եէնի Փաալիյաթտա պուլուլնույօրլար: Ամէրիգան Պօրտ իլէ տէ պիր անլալըչա կէլէրէք պու խաթթ իւզէրինտէ տահա զիյատէ մէսուլիյէթ տէրիւհտէ էթմէք վէ տահա միւլէսիւր պիր սուրէթտէ իշլէյպիւլմէք իշիւն եօլլար տիւշիւնիւյօրլար: Թէսալվուրլարը շուտըր քի միւլմէրի իսէ Աւետարանչական իշիւ Հայ Աւետ. քիլիսէլէր քէնտի էլլէրինէ ալսըն-

լար, Ամէրիգան Պօրտ տախի օ պապտէ քէնտիլէրէ մուալէնէթ վէ միւշարէքէթտէ պուլուլնուտն:

Պու գարարլար էյի. լաքին էյի օլտուղու գատար տա մէսուլիյէթլի պիր գարար տըր:

Քիլիսէլէրին պիւտճէսինէ եարտըմ էթմէք, մէքթէպլէրէ մուալէնէթ էթմէք, Փախտէլի քիթալլար վէ ըիսալէլէր նէշր էթմէք, եէթիմլէրին մանէվի հայաթը իշիւն միւնասիպ թէրթիպլէրտէ պուլմազ վէ սաիրէ: Պոնլար իսէ անճագ փարա իլէ տէօնէր: Պու շէյլէրէ Պօրտուն մուալէնէթինին քեաֆի օլմայաճաղը աշիքեար տըր: Մուհաճէրէթտէ պուլուլնան էհալիմիզտէն տէ չօզ պիր շէյ մէմուլ օլունամազ: Պու թէշէպպիւսիւն աղըրըղը Ամէրիգատա պուլուլնան Հայ Աւետարանչական ճէմաաթլարըն իւզէրինէ տիւշէր:

Սէվինէճէք պիր հագիգաթ տըր քի Ամէրիգայա կէլմիշ օլան Հայլար արասընտա պու զէնկին մէմլէքէթին սէրվէթինտէն իսթիֆատէ էտէնլէր ազ տէյիլ տիր: Գըսա պիր միւտտէթ զարֆընտա օն պինլէրճէ տօլար սահիպի օլանլարըմըզ կիւնտէն կիւնէ չօղալըյօր: Եիւզպիւնլէրճէ տօլար եափան, հաթթա միլիօնա տըրմանանլարըմըզ տա էքսիք տէյիլ տիր: Պաշգա մէմլէքէթլէրտէ օլտըղը կիպի, զէնկին օլանլարըմըզ մէմլէքէթ էհալիսի գըսգանճըզ կէօսթէրմէտիքտէն մատա, էօյլէ իլէրի կիտէնլէրէ հիւրմէթ էտէրլէր: Շու հալտա թէպշիր ի պէշարէթ իշինէ մատտէթէն եարտըմ էտէճէք քիմ սէլէրիմիզ վար տըր:

Եալընըզ մէսէլէ պու գազանըլան սէրվէթտէն պու մուգատտէս մագսէտէ քիֆայէթ միգտարը պիր հիսսէ չըգարմազ տըր:

Ամէրիգալըւար փարա գաղանըրլար վէ գաղանտըլարը կիպի տէ սարֆ էտէրլէր: Պի-
զիմ էհալիմիդտէն նիշէլէր դանն էտէրսին սարֆ
էթմէյէ գորգալըւար: Պաղըլար տա պու էհալի-
նին քէյֆ ու զէվգ իշինն պու պու սարֆ էթմէյէ
ուսուլունը էօյրէնիյօրլար տա, խայրիսահ մազ
սէտլէրէ վէրմէքտէ աղըր տավըանըյօրլար:

Շու սահիհ տիր քի նիշէ Հայլար քէնտի-
լէրին միւհթամ օլան վէ մուհաճէրէթտէ էզի-
յէթ չէքէն ազըրպալարընա սէխավէթլէ իանէ
էթմէյի տէ էօյրէնիշ տիրլէր: Վէրիյօրլար,
լաքին լուհանի մազսէտլէրէ վէրմէք սըրասըն-
տա էն մուհիմ ունսուր վէրէնտէ լուհանի հա-
յաթըն պուլունմասը վէ թէպչիր ի պէշարէթ
մազսէտինին գըյմէթինին հիսս օլունմասը
տըր: Սալթ սիպալմօթիք հանի կէլիւր կիտէր պիր
հիսսիյաթլա իշլէնիլիւր իսէ, մուվաֆֆադիյէթ
հասըլ օլմազ: Մուզատտէս թէչէպպիլսինն ա-
գասընտա տուրուպ ճէօմէրտ աթիյէլէրլէ անը
թէչլիգ էտէն փարա սահիպի տօսթլարա իսթի-
յամ վար տըր:

Վազաա լուհանի թէչէպպիլսլէրտէ քէն-
տի տուալարըյլա պէրապէր փէնիլէրինի վէրէն
լէրին տէ գըյմէթլի պիր հիսսէսի վար տըր:
Բապպըմը շէյքէլտէքի սանտըղա իանէ պրա-
գանլար արասընտա տուլ գարընըն փէնիլսինի
թահսին էթտիյի կիլնտէն պէրգլ քիլիսէնին
սանտըղընտա օ նէվ «տուլ գարը»լարըն վէր-
տիյի քիւշիւք մէպլաղլար միւպարէք պիր ի-
րատ մէնպալը օլմուշ տըր. եինէ թէ Բարնարաս
կիպի քէնտի սէրվէթլինի թէպչիր ի պէշարէթ
վազֆ էտէն զէնկիլնէրին տէ պէօյիւք խըտմէթ-
լէրի վար տըր: Մուհիմ շէյ փարանըն միգտա-
ընտան զիյատէ անը թագտիս էտէն լուհ տըր:

Իմտի թէպչիր ի պէշարէթէ փարա թէէմին
էթմէք իշինն նէ հափմալը տըր:

1. Ճէմաաթլարըմըղա թէպչիր ի պէշարէ-
թին գըյմէթի վէ լուղումը հիսս էթտիլիմէլի
տիր: Բիլիսէ՝ միլլէթիմիգ իշինն գուրումուշ,
չիւրիւմիւշ պիր միւհսսէսէ տէյիլ, Բրիստոս
էօլմիւշ պիր քիմսէ տէյիլ, լուհանի հայաթ
գարը գօճա մասալը տէյիլ տիր: Միւզայազա
տէրեասընտա չապալայան միլլէթտաչլարըմը-
ղա քիլիսէ հալա պիր խէլաս կէմիսի, Բրիստոս
տիրի պիր խէլասքեար վէ լուհանի հայաթ ա-
նըն իհեսաընըն իւմիտ մէրքէզի տիր: Հէր սընֆ
էհալիմիգ պուլըն պիլմէք կէրէք տիր:

2. Պու մէմլէքէթտէ սէրվէթ հըղտըգճա՝

վաղիֆէմիգ ազալմազ, անճազ տահա զիյատէ
աղըրլաչըր: Պէօյլէլէր պիլմէլի տիրլէր քի պու
տիյարտա գաղանմազտա օլտըզլարը սէրվէթ-
տէ պու մէմլէքէթին հիսսէսի վար տըր: Անըն
պիր գըսմընը պու մէմլէքէթին մէնաֆիլինէ
թախսիս էթմէլի տիրլէր: Պու տիյարըն հիւքիւ
մէթի վէ հէյէթ ի իճթիմարիյէնին պախշ էթ-
տիյի իմթիյաղլար սայէսինտէ օլ սէրվէթէ մա-
լիք օլտըղըմը իշինն պու միլլէթին մէմուլ էթ-
տիյի խայր մազսէտլէրէ սէրվէթիմիդտէն հիս-
սէ չըգարմալըլը:

Պիգ էրմէնի միլլէթինին պիր ազասը մա-
գամընտա սէրվէթիմիդտէ միւզայազա չէքէն
միլլէթիմիգին պիր հիսսէսի վար տըր: Անըն
իսթիյաճաթընա մուալէնէթ էթմէք մուզատ-
տէս պիր վաղիֆէմիգ օլտըղընը պիլմէլի իլ:

Պիգէ պու հայաթը վէ պու Փուրսաթլարը
իհսան էտէն Ալլահըն մէլէֆիլսիլինն սէրվէ-
թիմիդտէ հիսսէսի վար տըր, օլ մէլէքիւթիւն
թէրազըսը իշինն վէրմէք հէմ մուզատտէս
վաղիֆէմիգ հէմ պէօյիւք պիր իմթիյաղըմը օլ-
տըղընը տէրլաթըր էտէլիմ:

Պու շէյլէրի պիլէրէք՝ սէրվէթ սահիպլէ-
րիմիգ պու ճիհէթլէրճէ իհմալ պուլունտուզլա-
ընտա վէ սէրվէթլէրի կէօյա քեամիլէն քէնտի
լէրէ աիտ իմիշ կիպի անը քէյֆ ի մալիշա գուլ-
լանտըզլարընտա պաղալարըն հազընը խօտ-
պիւնանէ դասպ էթմիշ օլտըզլարընը պիլմէք կէ-
րէք տիրլէր:

Պաղը կէնճլէրիմիգին պու տիյարտա զէն-
կիլնէլտիքճէ միւզայազատա օլան գարտաչլարը
նը վէ մէլէքիւթ ուլլահա օլան Փարզլարընը
ուսուլթտուզլարընը վէ քէնտի շախսի քէյֆլէ-
րինէ սարֆ էթտիլէրինին պիւնտէ, օն պիւնտէ
պիրինի անլէրէ վազֆ էթմէք իսթմէտիլէրի-
նի կէօրիւնճէ անլէրին վաղիֆէ իֆասընտա զայ
էթտիլէրի Փուրսաթլար իշինն էտէֆ էտէր իլ:
Պու խուսուսլարտա վաղիֆէլէրիմիգէ վէ իմ-
թիյաղլարըմըղա ուլանմազ կէրէյիլ:

Սէրվէթ սահիպլէրիմիգ քէնտիլէր հայաթ
տա իքէն պու մազսէտլէրէ իրատլարընըն մու-
այէն պիր միգտարընը թախսիս էթմէքլէ պէ-
րապէր վասիյէթլէրինտէ տախի անլէրէ կիւզէլ
պիր հիսսէ չըգարմալը տըրլար:

ԹԱԹԻՆՏԵՆ ՍՕՆՐԱ

Էհալինին էփէյի պիր դըսմը եազ ալլարընըն սընազ կիւնլէրինի շէհրտէն տիշարտա սէրին եազըզլարտա կէշիրմէք իշին թաթիլ էյլէմիշէր տիր: Թաթիլ էտէմէյէնլէր տախի, պու սընազ վէ սըզընտըլը էյամտա չօզ պիր իշ կէօրէմէմիշէր տիր: Եալլայա կիտէնլէր եազաշ եազաշ քէնտի էվլէրինէ տէօնէնէքլէր: Մէք թէպլէր աշըլաճազ, քիլիսէ խըտմէթլէրի պաշլայաճազ, չարշուտա իշլէր տիւզէլէնէք վէ ուզանան կէճէլլէր իւնսի պիրիքինթիլէրէ էյի ֆուրսաթ վէրէնէք տիր:

Մէքթէպ իշլէրինի մէքթէպ միւտիրլէրի վէ մուալլիմլէրի սըրալայաճազ, վաըզլար ճէմաաթլարը իշին եէնի վազլար վէ քիլիսէտէքի կէնճէլլէր շիրքէթլէրի վէ Կիրապի մէքթէպլէրի իշին եէնի թէրթիպլէր հազըրլայաճազլար: Մազազա սահիպլէրի միւշթէրիլէրի իշին եէնի մալըֆաթըրա տիւզէնէքլէր: Վէլհասըլ իւնսի տաիրէլէրտէ խօշ պիրիքինթիլէր թէտարիք էտիլէնէք:

Լաքին աճէպա կէնճէլլէրիմիդին, կիւնտիւզլէրի ֆէթըրլէրտէ վէ իշ մահալլարընտա իշլէյէն կէնճէլլէրիմիդին ազլի թէրպիյէսի իշին տէ լազըմ կէլէն թէտարիքլէր կէօրիւլիւպ թէրթիպլէր տիւշինիւլէնէք մի տիր: Վէ պուշլարը քիմ տիւշինէնէք տիր:

Պու տիշարտա կէճէ մէքթէպլէրի իշին կիւզէլ թէրթիպլէր վար տըր: Կէնճէլլէր շիրքէթլէրի, հիւքիւմէթ, գօլէնլէր վէ սաիր միւշսաէսաթ իլմին հէր տաիրէսինտէ իլէրի կիթմէք իսթէյէնլէրէ սուհուլէթ վէրիլլէր: Կէնճէլլէրիմիդ պուշլարտան իսթիֆատէ էտէնէք մի տիր:

Կէշէն սէնէ Նիւ Եօրդտա հաֆթատա պիր կէճէ էրմէնի կէնճէլլէրինէ մախսուս իւմիւմի նութըլար իրատ վէ ֆաիտէլի մալիւմաթլար վէրմէք իշին Հայ Կրթապան Հիմնարկութիւն թարաֆընտան գօնֆէրանսլար վէրիլտի: Պու ճէմիյէթէ էփէյի կէնճէլլէր կէլտիլէր վէ անլէրտէն չօզ միւսթէֆիտ օլտուլար: Պու տիշարտա պուշլուան կէնճէլլէրին պու կիպի գօնֆէրանսլարա իհթիյաճը փէք պէօյիւք տիր: Անլէրին նիշէլլէրի տահա Ինկիլիդճէ լիսանընը սէրպէսթ գուլլանաճազ հալտա տէյիլլէր վէ օգույաճազ քիթապլարը եօզ կիպի տիր: Պէօյլէլլէր հաթթա Ինկիլիդճէ լիսանը ազ չօզ անլայանլար պիլէ պու կիպի գօնֆէրանսլարտան չօզ իսթիֆատէ էտէպիլիլլէր:

Լաքին զաննըմըզճա անճազ Նիւ Եօրդ եա Պօսթօն կիպի պէօյիւք մէքքէզլէրտէ պէօյլէ գօնֆէրանսլարըն ազտը քեաֆի տէյիլ տիր: Այնի թէտրիսաթ քիւշիւք գաղալլարըմը իշին տէ լազըմ տըր: Հաթթա անլէրէ տահա զիյատէ լազըմ տըր:

Կէնճէլլէրիմիդ պու տիշարտա թալիւմ ու թէրպիյէյի իլէրի կէօթիւրմէք մէճպուլլէրիյէթի ալթընտա պուշլուշուլար: Իմտի անլէր իշին նէ եափըլապիլլէր:— Զաննըմըզճա պու պէօյիւք մէքքէզլէրէ եազըն օլան եէրլէրին էրմէնիլլէրի, օլ մէքքէզլէրտէ նութգ էտէնլէրլէ պիր անլայըշա կէլէրէք, հէր հաֆթա տէյիլ իսէ, ագալլի իքի եա իւշ հաֆթատա պիր օ նէվ գօնֆէրանսլար ազտ էտէպիլիլլէր:

Սիւրիա վէ Եուսանիսթանըն ֆարզը մահալլարընտա պուշլուան մուհաճիլլէրիմիդին ահվալընը թամամ պիլմէյօր իսէք տէ, անլէր իշին խուսուսա քէմփլէրտէ սաքին օլանլար իշին պու կիւզ վէ դըշ մէվսիմինտէ պու նէվ ճէմիյէթլէր վէ գօնֆէրանսլար թէրթիպ էտիլտէ էմին իզ քի անլէրտէ պուշլուան էհալիմիդին ահվալընըն էիւքսէլմէսինէ էյի խըտմէթ էտէպիլիլլէր:

Պու նէվ գօնֆէրանսլարըն թէշքիլի վէ ուսուլը իտարէսի վէ վէրիլլէն մալիւմաթլարըն նէվինէ տաիր Բահնիւմայա մալիւմաթ վէրիլլիւտէ անլէրի տիկէրլէրին տէ իսթիֆատէ էթմէսի իշին նէշրէ հազըր պուշլուշուլարը:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԱԼԼԱՀ ՎԷ ՀԱՅԱԹԸՆ ԷՍՐԱՐԸ

Գուշլար Ալլահ հազընտա թէրէնիւմ էտէրլէր, չիշէքլէր Անըն հիւսնիւնիլ իզհար էտէրլէր, չայլար անըն մուհապպէթինի խապէր վէրիլլէր, կիւնէշ վէ եըլտըզլար հէր թարաֆա Անըն ճէլալընը սաշարլար:

Լաքին չամուրլու սուլարը իլէ էվլէր վէ էհալլի խարապ էտէն գուտուրդան սէյլլէրէ նէ տէմէլի: Զէմինին պաղըրընտան տիշարը փիւսքիւրտիլիւ լալա իլէ շէհրլէրի վէ էհալլիլլէրի եազըպ տէֆն էտէն աթէշֆիշանլարա նէ տէմէլի: Շէհրտէն շէհրէ սիւրաէթ էտիպ էրքէք, պա-

ըր, չօլուդ չօճուդ սիւիւ պիւիւրէն իւլէթէրէ նէ տէմէլի: Հայաթըն սէֆասընա թալիպ օլուպտա ֆէլաքէթտէն ֆէլաքէթէ տիւշէն էհալիյէ նէ տէմէլի:

Հայաթըն հարըսընտա Ալլահը կէօրիւպ տի կէր հարըսընը իհմալ էթմէք տօղրու օլմազ: Ալլահ օ գատար պէօյիւք օլմալը քի պու իքի նէվ ահվալը տա թէֆսիր էտէպիւսին:

Ճիհանտա հէր թարաֆտան պիզի էսրարէն կիզ հալլար իհաթէ էթմիշ տիր: Ինսանլար հէր նէ գատար թէրազըն էթմիշէրսէ տէ հայաթըն սըրընա վադըֆ օլամամըշլար տըր: Հայաթըն ասլը, հայաթըն դայէսի, վէ էլան հայաթտա րասթ կէլտիլիմիզ եէքտիկէրինէ մուզայիր հալլար հէֆ պիզիմ իշին էսրար տըրլար: Եինէ տէ ինսան րուհը հէր ասրտա պու մուամմանըն հալլը իշին պիր եօլ վար տէյու հիսս էյէմիշ վէ ա- նա շու եօլտա էմին օլմուշ տըր քի ճիհանըն րուհը էյիլիք տիր, նուր տըր, մուհապպէթ տիր: Վէ պու գանըշ ինսանա գաֆէր պախշ էյ- էմիշ տիր:

Ալլահը արար իքէն անըն պիզէ վէրէճէյի գէմինի իհսանլար իշին անը արար իսէք Ալլահը արամըշ օլմալը, անճազ օլ գէմինի պէրէ- քէթլէրի արամըշ օլուրըզ:

Քեամիլ սըտգ իլէ Ալլահը արայան էպէտի փէտէրին պիզիմ իշին էլինտէ թութտուղու է- պէտի պէրէքէթլէրի արամըշ օլուր:

Ալլահըն էպէտի մազսէտինտէ անըն իլէ իշ- թիրաք էթմէք րուհըմըզտա հազիզի գանաաթ հասըլ էտէր: Հայաթըն էսրարը նէ օլուրսա օլ- սուն, պու տիւնեատաքի ահվալ նէ գատար տա թէֆսիրի մուհալ օլուրսա օլսուն, էկէր րուհըն շունա գապիէն էմին օլուրսա քի էպէտի մու- հապպէթ ույուզլամազ պիր տիգզաթ իլէ վէ մաղլուպ օլմազ պիր գուվվէթ իլէ իշէրին պա- շընտա տըր օլ գէման պու մուհապպէթին էլին- տէ էմին սին:

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԳՈՒԼԼԱՆԸԼՄԱՅԱՆ ԻՍՄԻ

Կէրէք էսքի Ահտըն փէյլամպէրլէրի, կէ- րէք Բապալմըզըն վէլատէթինի խապէր վէրէն Մէլէք Գարբիէլ, վէ Յիսուս քէնտիսի Անըն գու- լաղա խօշ օլան նիշէ իսմլէրինի պիզէ խապէր վէրմիշ տիրլէր: Լաքին իշիթտիլիմիզտէ գու- լաղըմըզա դարիպ կէլէն պիր իսմինի տէ Եսայի փէյլամպէր եազմըշ վէ Եէնի Ահտտա տա թէք-

լար էտիլմիշ տիր, եանի «Թէօքէզ թաշը» վէ «Սիւրչմէք Գայասը» (Եսայի 8. 14, Ղուկ. 2. 34: Բօմ. 9. 32, 33, 1 Պետ. 2. 8):

Վէլատէթինտէն ասրլար էվվէլ իխպար է- տիլմիշ օլան պու փէյլամպէրլիք Անըն վէլա- տէթինտէն ուրուճունա գատար օլան միւտտէթ- տէ «Խսրայէլին իքի խանէտանընա» թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գայասը օլարազ իթմամ օլ- մուշ վէ օ թէքրար կէլինճէյէ գատար տէվամ էտէն ասրլարտա տախի հէր թազըմ վէ հէր պօյտան օլանլարա, Եէհուտի եա Թաիֆէ, պի- լա Փարգ, պիր եա տիկէր պիր թարզտա թէօ- քէզ թաշը օլմազտա տըր վէ օլաճազ տըր:

Եէհուտիլէր (միլլէթ հալինտէ) թէօքէզի- տիլէր վէ սիւրչտիւլէր, չիւնքի օ՝ չէրիաթլէ օ- լան սալահըն եօլու իւզէրինէ չըգտը (Բօմ. 9. 30-33):

Վաթանտաշլարը թէօքէզիտիլէր, չիւնքի հիքմէթ վէ միւհիզէլէրինի տիւլիէրին օղլունա լալըզ կէօրմէտիլէր (Մաթ. 13. 53-57):

Օ պէօյիւք զաթ, Յուվհանէս Միլտիշ, Օ- նա պէօյիւմէք, պանա քիւչիւմէք կէրէք տէյէն վէ սէմատան «Մէվկիլիւ Օղլում պու տըր» սէ- տասըն իշիտէն զաթ սիւրչտիւ, չիւնքի գարան լըզ դընտանտան վէ ճէլատըն պուշաղընտան քէնտինի գուրթարմատը (Մաթ. 11. 2, 6):

Շայիրտլէրի սիւրչտիւլէր, չիւնքի «Թէնի- մի եէյիպ՝ գանըմ իշմէզսէնիզ հայաթընը օլ- մազ» տէյու սէօյլէտի (Յով. 6. 53, 60-62): Քէզալիք թախթ վէ թաճ մէմուլի իլէ արգասըն տան կիտէն շալիրտլէրէ խաչա տօղրու կիթտի- յինի վէ շայիրտլէրինիտէ արգասը սըրա կէլ- մէլէրի լազըմ իտիլինի խապէր Վէրտիլինտէ սիւրչտիւլէր: Գարընտաշլարը տա սիւրչտիւ- լէր, չիւնքի քէնտի քէնտինի տիւնեայա իզհար էտիպ իզգէթ ալմազտան իսէ, քէնտինի կիզլէ- յիպ իզգէթտէն գաշընտը վէ հազարէթէ իստէք- լէ րազի օլտու (Յով. 7. 26):

Պուլարը մէշգ էտիպ՝ թօփլատըղըմըզտա սիւրչմէք վէ թէօքէզիմէք նէ սէպէպլէրտէն ի- լէրի կէլտիլինի կէօրիւյօրուզ: Պուլարըն սէ- պէպի իսէ աթիտէքիլէր իտի-

1. Խէլաս թէրթիպլինին ինսանի ազլա մու- թալըզ կէլմէտիլի:

2. Ինսան տօղմուշ օլուպ իլահի իշլէր եափ- մասը:

3. Ղայէթ պէօյիւք միւհիզէլէր եափար ի- քէն վէ ինսանճա գուրթուլմալարըն տէյմէյէն

քիմսէլէրի գուրթարմը իբէն հագսըզըզլա է-
զիյէթ չէքէն էն գըյմէթլի վէ քէնտինէ էն եա-
գըն պիրինին մէշագգաթ չէքմէսինէ ըաղի օ-
լուպ, անը գուրթարմամասը :

4. Քէնտի հագգընտա աճայիպ խտիալա-
րը :

5. Քէնտինին թէվապիսինի իզգէթլէմէտէն
խսէ, անէրի խաչ գալտըրըպ արգասընտան կիթ
մէյէ վէ ազլըն վէ մանթըգըն մուղայիւրի պիր
էօմրէ տալէթ էթմէսի :

Շիմտի տախի Յիսուս պու իսմինի թաշըյօր
վէ պէշէրիյէթ եինէ թէօքէզիյօր :

Ալիմլէրէ վէ տիւնեալի հիքմէթլիլէրէ Յի-
սուսըն Ալլահլըզը վէ Քիթապ ը Մուգատտէսին
նուֆուզը թէօքէզ թաշը օլույօր : Օնու ինսան
վէ ինսանլարըն էն եիւքսէյի տէյու գապուլա
հագըր տըրլար, ամմա տիւկէրին օլը Ալլահ
օլմազ տէյօրլար :

Խարիճի քիլիսայա՝ անըն կէօսթէրտիյի
տար եօլ վէ քէֆարէթ թէրթիպի իլէ օլան
խալիս թալիմի թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գա-
յասը օլույօր : Հաթթա հագիգի միւմինլէրէ պի-
լէ մուգայագատա անըն սիւքիւթիւ չէրիլէրէ
սապըր, հագգըզլարըն թէտիպինին կէճիքմէսի
պիր սէօղ իլէ իլահի փլանը թէօքէզ թաշը տըր :

Լաքին աճէպա նիչիւն պու գըյմէթլի վէ
միւճէրէպ թաշ, նէմա եօլունտա տուրույօր :
Ալլահ պունտան Փարզը պիր թէրթիպ եափա-
մազ մը՝ իտի :

Ճէվապէն տէր իզ քի,

1.0 Ալլահ տըր հիւքիւմէթի մութլագ տըր .
«Անըն հիւքիւմէրի թէֆահիւստէն վէ թարիգ-
լէրի թէֆթիչտէն նէ գատար իւթիւն տիր : Օ-
նա «նէ իչիւն պէօյլէ էթտին» տէնիլէմէյ :

2. Անըն թէրթիպլէրի գէման, միւտտէթ,
միլլէթ եա Փէրտ իչիւն տէյիլ տիր, իլլա քէն-
տի իզգէթի իչիւն տիր :

3. Թէօքէզիտիյիմիզ չէյլէրին ճիւմլէսի
մահտուտ Փիքրիմիզ վէ մահտուտ պիլիլիմիզ սէ
պէպինտէն տիր : Էպէտիլիյի կէօրէն կէօղիւմիւզ
միւթագպէլի պիլէն Փիքրիմիզ օլսա թէօքէզ-
լէրին էքսէրիսի գալգար : Օ անճագ քէնտիսի պի
լիր : Էօյլէ իսէ թէօքէզ թաշընա տօղրու թու-
թաճաղըմը մէվգի նէ՝ օլմալը տըր :

Թէօքէզ թաշընը իզգէրինտէն հօփլայա-
րագ, եա տա անը գալտըրմաղա չալըշարագ,
եա տա եօլումուզու տէյիլէրէք անտէն գուրթու
լամարա՞ : Անըն պիր խըղմէթի վար, վէ օնու է-

տէճէք. «Քիմին իզգէրինէ տիւշէրսէ էզէր»,
«Քիմ իզգէրինէ տիւշէրսէ էզիլէճէք» : Էօյլէ իսէ
նէ էթմէլի : Օնա իման իլէ սարըմալը իզ : Անըն
ճիւմլէ իսմլէրի արասընտա պու իսմինէ տախի
համտ օլսուն :

Հ. Հ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԻՄԱՆՍԸՉ ՕԼՄԱՅԸՆԸՉ

Ձուրմ կէօրիւպ հագգըզլըզա տիւշար օ-
լանլար քէնտի էլէմլէրինտէն զիյատէ ատալէ-
թին իճրա օլունմատըղընտան նաչի քէտէր է-
տէրլէր : Ինսան Փիքրի գաղաէն կէլէն վէ սէ-
պէպինի անլայամատըղը պէլալարա պարըշըր
վէ թէհամմիւլ էտէր . լաքին ախէր պիր ինսան
թարաֆընտան կէլէն գուլմա գարըր իսեան է-
տիպ ատալէթին կէլմէտիյինի կէօրտիւլիւնտէ
չէքտիյի էզիյէթ հէր պիր քէտէրտէն զիյատէ
տիր : Պաշգա սըրալարտա ինսան թէսէլլի պու-
լուր, գատէրէ եա պալթա համլ էտիպ Փիքրի-
նի թէսքին էտէր, լաքին ճիւրմ վէ ճինայէթ
եիւզիւնտէն մաղտուր օլանլար, ճանիլէրին թէք
տիր օլմատըղընը կէօրտիւքտէ ինսանիյէթ,
ախալգիյէթ վէ մանալիյէթ հագգընտա օլան
իմանընը գայ էտիպ մատտի գայաթը իզգէրինէ
պիր տէ մանէվի գայաթ զամմ էտէր : Պու պէ-
լալարըն էն միւհլիքի տիր :

Պիզ Հայլար ումումէն պու հալ իչինտէ իզ :
Քիմսէ ինքեար էթմէզ քի պիզ գուլմ կէօրտիւք,
մաղտուր օլտուզ, ճանտան, մալտան, եէրտէն,
եուրտտան օլտուզ, պունու սապը իլէ գահրի-
մանճա չէքէր տուրուր իտիք, լաքին թարիս
սահիֆէլէրինին ասլա գայտ էթմէտիյի պու
գուլմլարը էմր էտէնլէրին վէ իճրա էտէնլէրին
պիլա միւճագաթ սէրպէսթ կէգտիյինի կէօր-
տիւքճէ տիւնեա, ախրէթ, պէշէրիյէթ, ատա-
լէթ, մէրհամէթ միւճագաթ հագգընտա օլան ի-
մանըմը թէմէլինտէն սարսըլըպ «Հէր չէյ գու-
րու մատտէ տիր վէ Փիքրիգի գուլվէթտէն պաշ-
գա պու ճիւմլէսի մասալ տըր», տէմէք տէրէ-
ճէսինէ կէլիյօրըզ : Պու իսէ մատտի գայաթլար-
տան տահա չօզ վէ պէօյիւք պիր գայաթ տըր :

Հարպ էսնասընտա աճ, չըպլագ, չէօլլէրէ
աթըլմըշ, օթլար եէյէրէք եաշամաղա չալըշ-

մըշ, պէօյիւք պիր աիլէտէն պիր վալիտէ չօճուղու իլէ գուրթուղմուշ, Սթանպօլա տիւշմիւշ իտի: Չօճուղ աղըր հիւմմա իչինտէ, պիզ տախի անը մուլայէնէ տէր իքէն օ վալիտէ՝ դալան պիր թէք չօճուղունու տախի ունուտըպ «Նիշի՞ւն ճէզա վէրմէյօրլար» տէյու սուալ էտիյօր իտի: Չալալլը վալիտէ իքի խոսուստա եանըլըյօր իտի: պիրի, ճէզայը վէրէճէք քիմ օլտուղունա եանըլըյօր իտի: օլ պիրի ճէզա տէյէրէք քէնտինին անլատըղը եօլտա թէքտիրլէրի պէքլէյօր իտի: Չանն էտիյօր իտի քի ճէզա վէրէճէքլէր եինէ ալնի տէրէճէ մէսուլ, ալնի տէրէճէ պօղուգ վէ խօտփէրէսթ օլան պաշգա ինսանլար տըր, վէ քէնտինին արգու էթտիլի իւզրէ 10 եախօտ 100 քիմսէնին ասըլմասը տըր:

Պու գարընըն ահվալ ը բուհիյէսի պիւթիւն միլլէթիմիզ էֆրատընըն էֆքեարընը կէօսթէրի: Պունու կէօրմէտիյիմիզ իչիւն պինլէրիմիզ, օն պինլէրիմիզ, «Նէրէ՞տէ հագգ, նէրէ՞տէ ատալէթ, նէրէ՞տէ Ալլահ» տէյու նիտա էյիլէյօրը: էյէր պու գաղիյէ սահիհ իսէ, էյէր ճէզա կէօրմէտիլէր վէ կէօրմէյէճէքլէր իսէ արթըգ մանալիյէթ, տին, ախլագիյէթ, Ալլահ պիր մասալ գալըր, ճիւմլէ միւէսսէսէլէր գափատըլմալը, ճիւմլէ ինսանի ֆաղիլէթլէր սիւփրիւլիւպ եալընըգ հայվանի գուվվէթ իլէ եաշալըպ իտարէ օլունմամըլ լաղըմ կէլիւր:

Վուգուսթ նէ՞ կէօսթէրիյօր:

Պիղիմ պէլա վէ մաղտուրիյէթիմիզ սէպէպ օլան էօնսիւրլէր չօգ տըր, Սէն նէհրինտէն ծրաթա, Պալթիքտէն Հինտ ովկիանտա զատար արար իսէք ֆարգլը միւսէպպիպլէր պուլուր ըզ: Լաքին պունլարը թէրք իլէ եալընըգ իթթիհատ թէրազըր տէնիլէն միւսթիմլէր գիւմրէսինի ալալըմ: պունլար ճէզասըգ գալտըլա՞ր մը: Պունլարը քէնտինէ միւտիւր վէ գալղուգ ինթիխապ էտէն եա բաղի օլան մէմլէքէթ եա միլլէթ ճէզա կէօրմէ՞տի մի: Պիւր էմըլէրի իլէ եիւզպինլէրէ սուչսուղլարըն գանընա կիրէն օ պէօյիւք ճանիլէր նէրէ՞տէ, Թալաթլար, էնվէրլէր, Սաիտ Հալիմլէր, Թրապզօնտա եիւզլէրէ մասուլարը թօրպալարա տօլտուրուպ տէնիզէ աթտըրան Ազմիլէր, պիր միլլէթին իմհասը իչիւն վիւլայէթլէրի կէզիպ թէշքիւլթ եա փան Պէհաէտտին Շաքիրլէր, նէրէ՞տէ տիրլէր: Իզմիր գըյըլարընը թէգեին էտէն տար աղաճլարընա պաղընըգ, չօղլարը իսմէն վէ չախսէն պիղլէրէ մալիւմ տիւրլէր: Թէհհիր վէ գըլթալ-

լար էսնասընտա էմնիյէթ ի ումումիյէ միւտիւրի օլան ճանպօլաթըն իսմի պիր տէհէթ իքէն իսի պօղազընտա մուրտար ճանընը չէյթանա թէսլիմ էտիյօր: Թալաթլըն մէարըֆ նազըրը նամը ալթընտա չէթէլէր թէշքիւլթընա նազարէթ էտիպ գատըն վէ չօճուղլար գաթլ էթտիւրէն Շիւքրի, իփի գըրըպ եէրէ տիւշիւյօր, եիւնէ ասըլըյօր: Իթթիհատըն էն մէլուն բուհու օլան Գարա Քէմալ Թալուգ քիւմէսինտէ պէյնիփաթլատըյօր, իփտէն գուրթուղմագ իչիւն: Սէլանիքտէն կէլիպ էն ճէհէնէմի փլանլար իլէ իթթիհատը գէհիրլէյէն Տօգթ. Նազըմ, ճանի քիւրսիւսի իւզէրինտէ տիթրէյօր:

Պու կիւն իսի իւզէրինտէ սալլանան եախօտ մահպէս քէօշէլէրինտէ ճէզասընը պէքլէյէնլէր պիր գէման վէ փէք եազըն գէման էվվէլ՝ ինսանլար գանընա սուսամըշ ճանիլէր իտիլէր, քիմ պիլիւր անլէրին հէր պիրի դաշ եիւզ, դաշ պինլէր տէֆա գաթիլ վէ միւսթիմ տիրլէր:

Ատալէթին կիւնլէրի պիղիմ պիլտիյիմիզ կիւնլէր տէյիլ տիր: օնուն սէնլէրի տիւնեանըն տէվրի իլէ սալըլմագ, հագգըն եօլլարը պիղիմ եօլլարըմըգ տէյիլ տիր: Թարիխ պիղիմ եա պաշգա ինսանլարըն քէյֆինէ կէօրէ եազըլմագ, պիր սէօզ իլէ Ալլահ պիղիմ իսթէտիյիմիզ եօլտա հարաքէթ էթմէզ, պիղիմ կէօրտիւլիմիւզ եօլտան կիթմէզ, լաքին օ տուրմագ, իճրա էտէր, պիղիմ խաթըրըմըտան կէշմէյէն եօլլար իլէ իճրա էտէր:

Վիգթօր Հիւկօ տէմիշ տիր «Ճիհանտա կէօրիւմէզ վէ տաիմի պիր ատալէթ վար տըր»:

Իշթէ օ ատալէթ աճայըպ եօլլար իլէ հիւքմիւնիւ իճրա էտիյօր:

Նէ աճայըպ պիր մէնզարէ. պիր վազթ էրմէնի նամընը տիւնեատան գալտըրմագ իչիւն էն գալիմ վէ ալչագ ճինայէթլէրի իրթիքեապ էտէնլէր, պու կիւն Իզմիրին էրմէնի քիլիսէսի գուպպէսի ալթընտա հիւքմ էտիլիյօրլար: Պիր վազըթ վաթանիփէրվէր տէյու ալգըլանանլար պու կիւն խաին վէ ճանիլէր տէնիլիյօր:

Ազ էվվէլ օնլար միլլէթին գատէրի իլէ օյնամաղա միւսաատէ էտիլտիլէր, վէզարէթ քիւրսիլէրինտէ օթուրտուլար, մէմլէքէթի գան իլէ պօյալըպ ճինայէթ իլէ տօլտուրուր իքէն սիւքիւթ էտիլտիլէր վէ նիհայէթ միլլէթմէ ճէզա չէքտիլէր: Միլլի ճինայէթ, միլլի նէթիճէ կէօրտիւ: Գօճա պիր իմփէրաթօրուգ տէօրտիւնճիւ, պէչինճի տէրէճէտէ պիր հիւքիւմէթ

տէրէճէսինէ Էնտի: 30 միլիօն Էհալիտէն 5-6 միլիօն գալտը, սէրվէթ վէ դանիմէթ եէրինէ Փաղբրլիք փէրուչանըզ հիւքմ էթտի. շէն, ապատ, մամուր էօլքէլէր խարապէզարա տէօնտիւ, չիւնքի ճիւրմ վէ Փէսատ իլէ իտարէ օլունտու, չիւնքի օ մէմլէքէթին պախթը պու կիւնքի տար աղաճը միւսթահազարընա թէսլիմ օլտու իտի, չիւնքի զուլմ իլէ մէմլէքէթ ապատ օլմազ. չիւնքի ատալէթ իլէ օյնանըմազ, չիւնքի Հազգ, Ալլահ իսթիհզա օլունմազ:

Թիւրք միլլէթի էֆրատը արասընտա սուլտուզար օլտուզունու գապուլ էթմէլի իզ. պիզ ինանըր իզ քի անլէրտէ գուլմա վէ ճիւրմէ րազի օլմայանլար վար իտի: Անլէրտէ պիլէն վար քի տէօվլէթին էսասը ատալէթ տիւր վէ օնսուզ հիշ պիւր տէօվլէթ տուլմազ վէ փախտար օլմազ, լաքին օ շաշմազ միւսաատէ էթմէզ օլան Հազգ անլէրի մուսաթ թուլթմատը, օնլարտա պէտէնէն նէթիճէսինի չէքտիլէր, մէմլէքէթլէրինտէն էօլքէլէր վէ հիւքիմէթլէր ալըլտը, գօփարըլտը, տուլլար էօքսիւզլէր իլէ վաթան տօլտու, չիւնքի պաշգասընը տուլ վէ էօքսիւզ էլլէմէյէ գաստ էթտիլէր: Եիւզպիլիլէրճէ Էհալիսի օլան վիլայէթլէր Էհալիսի 40-50 պիլիէ Էնտի, շէն վատիլէր չէօլէ, թիճարէթիւքա շէհրլէր խարապալարա թահվիլ օլտու: Պազէլլէր գուրուտու, օրմանլար մահվ օլտու: Չիւնքի պու կիւնքի տար աղաճլարը կէճիքտի, օ վազթտա իփ իւզէրինտէ սալլանաճազլար, նազարէթ վէզարէթ քիւրսիլէրինտէ օթուրթոուրուլտուլար:

Իմանսըզ օլմայընըզ, ատալէթ պիլտիլինտէն շաշմազ, վայ օնու հիշէ սայանլարա, վայ օնու իսթիհզա էտէնլէրէ: Պիւր գաշ հաֆթա էվվէլ ճանպօլթա պէօյլէ պիւր շէյ տէյէն օլսա հիճվ էտէր կիւլէր իտի, Պիղատոս կիպի, «Հագիգաթ նէ՞ տիւր, ատալէթ նէ՞ տիւր»: տէյուլ պաղըրըր իտի: Լաքին պօյնուլու օ ատալէթին իփիլիտէն էնճամ գուրթարամատը: Շիւկահ էթ մէյիլիզ, ատալէթ մաղլուլ օլմազ, Հազգ էօլմէզ:

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Սօն 20 սէնէտէ Մ. Ամէրիգատա 85 ատէտ թըպպիլէ մէքթէպի գափանմըշ տըր: Պոնլար էնկիլն տէրէճէտէն օլտուզու իչիւն գափատըլմըշ տըրլար: Հալա էօյլէ մէքթէպլէր վար քի պաշգա վիլայէթլէր օնլարըն քիպլօմասընը գապուլ էթմէզ:

ԵԱՎՐՈՒԱՐԸ ԳԱՅԸՐՄԱԳ

Բ.

Աիլէ թէշքիլի քէյֆիլէթինի իլք տէֆա գուլլարտա կէօրիւրիւզ: Վալիտէ՝ երմուրթանըն իւզէրինտէ օթուրուր, փէտէր՝ անը պէսլէմէք իչիւն տօլաշըր, եէմ պուլուր կէթիլիլ: Ճանը սըզըլմասըն տէյու: Եուվանըն եազընընտա պիւր տալ իւզէրինէ գօնուպ՝ կիւզէլ նաղմէլէր թէրէնիւմ էտէր: Չօզ նէվլէրտէ վալիտէյն երմուրթանըն իւզէրինէ քէշիկ իլէ օթուրուրլար:

Աիլէ ալագասը ճիհէթիլլէ տախի Փարգլար վար տըր: Պաղը գուլլար, վէ մէմէլի սընըֆընտան՝ ինէկ, գօյուլն, քէշի վէ կէյիկ Փասիլէլէրինտէն օլանլար՝ թալապ գէմանընտա պիւր իւքի, եախօտ պէշ օն կիւն պուլուլուրլար, անտէն սօնրա ալըլըպ՝ պիւրպիլլէրինի թանըմազլար պիլէ: Չիքը օլունան ալա նէվտէն գուլլար իսէ եապրուլար պիւլուլա էրէնէ գատար, վէ պաղը տուտու գուլլարը վէ գարագուլլար իլա նիհայէթ իւլ էօմը ալըլմաղլար, գարը պօշամազ ուսուլունու տահա էօյրէնմէմիլլէր:

Մէմէլլէրտէն փէք աղլարը տէվամի աիլէ թէշքիլ էտէրլէր: Եըրթըն հայվանլարտան պաղըլար, մէսէլա արսլան, եապրուլար տօղուպ պէօյլէլէնէ գատար պիւրիքտէ եաշար, անտէն սօնրա ալըլըր, պիւր գէման սօնրա րասթ կէլէն իլէ եէնի պիւր աիլէ թէշքիլ էտէրլէր: Թիւքի իչիւն տէնիլիք քի իքի եաշընա վարմազտան պիւլուլա էրէր վէ օլ գէման ինթիլսապ էթտիլի րէֆիգէսիլլէ 10-15 սէնէ, եանի էօմրիւնիւն սօնունա գատար եաշար:

Քէզա՝ աիլէ թէշքիլինտէ իքի սընըֆ թէֆրիգ էտէպիլիլիլ, — քէատտիւտ իւլ իգտիվան (Polygamy), եանի՝ պիւրտէն զիյատէ տիշի ալմազ, վէ Վահտէք իւլ իգտիվան (Monogamy), եալընըզ պիւր տիշի իլէ պարընմազ: Տըզգաթա շայան պիւր գախտէ կիպի տիւր քի՝ չօզ տիշիլէր իլէ եաշայան հայվանլար քէնտի Փասիլլէլլի արասընտա նիսպէթէն էնկիլն օլան նէվլէր տիլլէր: Գուլլարտան՝ եուվա եափմայանլար, մէսէլա թապուզ գապիլէսի վէ տէվէ գուլուլ պուլ թազըմտան տըրլար: Մէմէլլէրտէն մէսէլա գօյուլն, եապանի սըղըր վէ եապանի աթ պուլ գապիլտէն տիլլէր: Եուվա եափան գուլլար վէ էթ եէյէն, եըրթըն մէմէլլէր իսէ ալլուլումու եալընըզ պիւր տիշի իլէ եաշարլար: Եապրուլարը պէսլէմէք վէ մուհաֆազա էթ

մէք էքսէրիա վալիտէնին վաղիֆէսի տիր: Թա-
վուգ՝ եէյէճէք պուտուղունտա եավրուլարը
չաղըրըր, թէհլիքէ գուհուրունտա անլէրէ սէս-
լէնիր, կէլիր գանատլարը ալթընա թօփլանըր-
լար: Թավուղուն ալթընա էօրտէք երմուրթասը
գօրսան՝ եավրուլար մէյլ ի թապիլի իլէ՝ չըգ-
տըզլարը կիպի սուլա դօշարլար: Թավուգ նէ
էտէճէյինի շաշըրըր, սուլուն քէնարընտա էօ-
թէ պէրի սէյիրտիպ՝ անլէրի տըշարը չաղըր-
մագ իսթէր: Երուվալը գուշարտա իսէ էրքէք
տախի եէմ կէթիրիլ: պիր չիֆթ թէրէննիւմագ
գուշարըն տէօրթ եավրուլարընա կիւնտէ եիւզ
տանէ թրթուր կէթիրտիքլէրի վէ պու սուրէթ-
տէ պիր այ տէվամ էթտիքլէրի կէօրիւմիւշ
տիր:

Մէմէլիլէրտէ սիւթ վէրմէք վաղիֆէսի հա-
լըլէ տիշիյէ մախսուս տըր: էթ եէյէն հայվան-
լարտա եավրուլար սիւտտէն քէսիլտիքտէն սօն-
րա անլէրէ ալ կէթիրմէք իշինի պաշըմա էր-
քէք իճրա էտէր: էրքէք արսլան հէր վաղըթ նէ-
ղաքէթլի տիր: տիշի իլէ արգատաշ օլտուգտան
սօնրա ալճըլըք իշինի պաշըմա քէնտի կէօ-
րիւր: Թուրթուղու ալը կէթիրիլ հանըմըն էօ-
նիւնէ գօր, օ եէյիպ տօյտուգտան սօնրա քէնտի
եէր: Եավրուլար մէյտանա կէլտիլիտէ՝ ալնի
վէճհ իւզըրէ եավրուլար տախի տօյանա գատար
պէքլէր: էրքէք քէտի իսէ՝ պու խուսուստա իս-
թիսնալարտան տըր: եավրուլարը գայըրմա-
տըգտան մատա, տահա ուֆագ վէ կէօղլէրի ա-
շըմամըշ կիւնլէրինտէ անլէրի պօղտուղու տա-
խի կէօրիւմիւշ տիր: Օլ սէպէպտէն տիշի՝ եավ
րուլարընը կիզլէր, վէ շայէտ եուրտու պուղու-
նուրսա՝ պաշգա պիր եէրէ թաշըր:

Վալիտէլէրին վաղիֆէսի եալընը պէսլէ-
մէք տէյիլ տիր: միւսթագպէլ էօմր իշին եավ-
րուլարընը հաղըրլամագ տախի իճագ էտէր:
եէմ պուլմագ, ալ ալլամագ վէ սայրէ նէ մա-
իֆէթլէրի վար իսէ՝ վալիտէյինի իպրէթիլէ
թալիմ օլունուր: Գուշար ուշմայա մուգթէտիր
օլտուգլարընտա անաճլար անլէրէ եարտըմ է-
տէրլէր: տալտան տալա հօփլատըրլար, պաղէն
աշաղը եիթէրլէր վէ շայէտ տիւշէճէք կիպի օ-
լուրսա՝ հէման եէթիշիպ ալթընա կէշէր գալ-
տըրըրլար: էրքէք պիւլպիւլ օղուլլարընըն ճի-
վիլթիսինի նիգամա գօմագ իշին՝ եուվանըն
գարշըսընտա տիւնէր, անլէրէ թէրէննիւմ տէր
սի վէրիլ: Գանարեա գուշու չօղալտըպ սաթ-
մագ իշիլէ մէշղուլ օլանլար պիլիլէրէր ճիւ

լարտա տախի սէսլէրի էյի օլան վէ օլմայան
վար տըր, — հէր առէմ Գարուգօ օլամագ, — իմ-
տի գանարեա Գարուգօլարընը սէշիպ եէնի եէթ-
մէլէրէ մուալլիմ թալին էտէրլէր: Ալամանիա-
տա տօսթլարըմտան պիրի սէնէտէ 100 տանէ
գատար գանարեա թալիմ էտիպ՝ տանէսինի,
սէսինէ կէօրէ, Ծտէն 10 մարգա (\$1.20-2.40)
սաթար իքէն, անլէրին ուսթասը օլան էրքէյի
100 մարգա պիլէ սաթմագ իսթէմէտի: Ալ ալ-
լամագ իշին շախիճ գուշունու վէ պաշգա հայ-
վանլար թալիմ էտէն ալճըլար պիլիլէրէր քի պու
թալիմի հայվանըն վալիտէսի ալճը առէմտէն
տահա էյի էտէպիլիլ:

Քէտի՝ եավրուլարընա սըչան թուրթայը
էօյրէթմէք իշին պիր սըչան կէթիրիլ՝ էօնլէ-
րինէ գօր, հայվանըղաղ գաշմագ իսթէտիլին-
տէ իւզէրինէ սըշար, եավրուլարը կէօրիւր,
քէնտիլէր տէ էօյլէ եափարլար վէ ալլամայը
էօյրէնիլլէր:

Թէյուն (սինճագ, դալլի) եուրտունու ա-
ղաճ գօղուգլարընտա եափար. եավրուլար եէօ-
րիւմէյէ պաշլատըզլարընտա անլէրի չըգարըր՝
տալտան տալա կէգտիրիլ. քիւշիւք մէսաֆէլէր
տէն պաշլայարագ՝ թէտրիճէն պէշ օն արշըն ու
ղագտա օլան տալլարա սըշրամայը էօյրէտիր:

Մուհաֆագա մէսէլէսի տախի փէք Փարգ-
լը սուրէթլէրտէ զահիր օլուր: Թէսատիւֆէն
պիր գուշուն օթլար արասընտա պուլունան եու-
վասընա եագըն կէլիլսէն՝ անաճ գուշ չըգար
թօփալ կիպի եավաշ եավաշ եէօրիւր. անը թու
թայըմ տէրսէն՝ պիր գաշ ատըմ ուղագա ու-
շար՝ թէքրար թօփալլամայա պաշլար, պէօյ-
լէճէ սէնի եուվատան ուղագլաշտըրըր, իղինի
ղայպ էտէր:

Չօգ հայվանլար եավրուլարընըն մուհաֆա
գասը իշին քէնտի նէֆսլէրինի թէհլիքէյէ գօր-
լար: Հօլանտատա պիր քիլիսէնին չան գուլէսի-
նի ալէվլէր սարմըշ իտի. գուլէնին իւզէրինտէ
պիր լէյլէկ եուվասը վար իտի. եավրուլար է-
փէյի պէօյիւմիւշ, լաքին ուշամայօրլար իտի.
անալարըն նէ էտէճէյինի շաշըրտը. անլէրի թօփ-
լայպ կէօթիւրէմէք իտի. թէրք էտիպ գաշմագ
տախի իսթէմէտի. գանատլարընը անլէրին իւ-
զէրինէ կէրիպ՝ անլէր իլէ պէրապէր եանտը:

Պիր քէտի՝ եավրուլարըն իւզէրինէ հիւճուճ
էտէն շահին իլէ ճէնկլէշիօր. շահին անըն պիր
կէօղիւնիւ օյտու, եինէ վաղ կէշմէտի նիհայէթ
գուշու դաշըրմայա մուվաֆֆագ օլտու: Ֆիլ

հիշ պիր ճանաչարտան գորգմայան չօլ ճէսիմ հայվան, եավրուսունու գաչըրամատըղընտա՝ էօնիւնտէ տուրուր վէ ավճըլարըն մըզրագլարընա տայանըր: Եսպան սըղըրը վէ եսպանի աթլար սիւրիւյէ գուրտ եախօտ պաշգա ճանաւար եագլաշտըղընտա՝ էվվէլա տանալարը եախօտ թայլարը պիր եէրէ թօփլարլար, տիշիւէր անլէրին էթրաֆընա թօփլանըր վէ հէփսինին էթրաֆընա թօսունլար եախօտ ալըրլար տիղիլիլ՝ տիւշմէն իլէ ուղրաշըրլար:

Եավրուլարա տօղրու թաշընլան մուհապ պէթի պաղը հայվանլար անլէրին զայ օլտուղու էսնատա եաս չէքմէք իլէ պէյան էտիյօրլար: Հայվանաթ պաղչէսինտէ պիր մայմունուն եավրուսուն էօլտիւ. անասը էօլիւյիւ գուճագլատը վէ կիւնլէրճէ կէզտիրիլ՝ ուլանտըրմայա չապալայօր իտի. նիհայէթ ճէսէտ թէաֆիւնէ պաշլատըղընտա պէքճիլէր կիւճ հալ էլինտէն ալտըրլար. պունուն իւզէրինէ մայմուն տէօրթ պէշ կիւն պիր քէօշէյէ չէքիլիլ՝ պաշընը աստը, նէ եէտի, նէ իչտի, էնճամ աճընտան էօլտիւ:

Պու ճիւմլէ իլէ եավրուլար գալղուսուն անճագ անլէրին քէնտի պաշլարընը գալըրապիլէճէքլէրի զէմանա գատար սիւրէր. անտէն էօթէյէ վարմազ: Զօգլար անտէն սօնրա եավրուլարընը թանըմաղլար պիլէ, շէօյլէ քի քիւլիլէյէն զարիլ կիպի ալագա տախի էտէպիլիլէրլէր: Աիլէ թէշքիլ էյլէյիլ գըշը պիր ինտէ կէշիւրէն հայվանլար, մէսէլա այը վէ գունտուզ, եավրուլարընա պիրիլքտէ գալմայա միւսաատէ էտէրլէր, լաքին եէնի եավրուլար տօղտուղընտա՝ էսքիլէրի տըշարը էտէրլէր:

Աիլէ վէ եավրու մուհապպէթի պիր տէրէճէյէ գատար հուպիլը դայր (Ալթըռլիգմ) հիսսիյաթը տախի ուլանտըրըր: Գուշար պաղչէն ախէրինին էօքսիւզ գալմըշ եավրուլարընը գալըրմըշ տըրլար: Քէտի՝ թապիի հալտէ ատա թալչանը եավրուլարընը ավլար, լաքին քէնտի եավրուլարըլա պէրապէր կէօքսիւնէ գօյաճագ օլուրսան՝ էմղիլիլը վէ օնա քէնտի եավրուսունա կիպի մուհապպէթ կէօսթէրիլ:

Նիհայէթ՝ հայվանի հիսսիյաթ թապիլի էթտիլիմիլ հալլէր արասընտա չօք տէֆա ինսանա պիլէ իպրէթ օլապիլիլէճէք քէֆիլէթլէր կէօրիւրիւզ: Վէ պիլ սէրտարը մախլուգաթըլ տէյու անլէրի թահգիլի էթմէյէ հագգըմըլ գալմազ:

Սէնէլէրճէ հայվանլարըն կէօնալէօն հալլէրինի կէրէք տօղրուտան, կէրէք քիթապլար-

տան թէֆթիլէ էթմիլէ իսէքտէ, պիր խուսուս պուլտուզ քի անտէ ինսան ինսանիլէթիլի կէօս թէրիյօր, եանի էվլատ՝ վալիտէյնի գալըրըյօր. հայվանաթտա իսէ պու տուլղու ասլա միւշահատէ օլունմայօր:

Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

Պու մատտէ խուսուսունտա զիյատէ օգու-մագ իսթէյէնլէրէ շու քիթապլարը թալմիլիլէտէրիլ:

P. C. Mitchell; The Childhood of Animals.

W. P. Pycraft; Infancy of Animals.

J. Fiske; The Meaning of Infancy.

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՏԻՆ Ի ԻՍԼԱՄ ԻՍԼԱՀ ՕԼՈՒՐ ՄԸ

Բ.

Կէչէն սէնէ Նոյեմբերտէ Իսթանպօլըն գա-տընլար իթթիհատը էվգաֆ նէզարէթինտէն թալէպ էթտիլէր քի ճամիլէրտէ վաղ էթմէյէ վէ գօնֆէրանս եափմագլըղա քէնտիլէրէ միւսաա-տէ էտիլիլին: Նաղարէթ պունլարա «Գօնֆէրանս լարը մէքթէպլէրտէ եախօտ գլիւպլէրտէ իճրա էտէպիլիլիլիլիլիլ: Վաղ վէրմէք իշիւն իսէ Միւֆթիտէն րուխսաթ թահսիլ էթմէլիլիլիլ տէտիլ»:

Պունա գատընլար իթթիհատը շու սուրէթ-լէ ճէվապ վէրտի. — «Վաղ նէ՞ տիր: Վաղ անճագ նամաղը նասըլ գըլմալը, օրուճու նասըլ թուլթմալը, ապտէսթի նասըլ ալմալը, պունլարը թարիֆ էթմէ՞ք մի տիր: Պիլ տին իսմի ալթըն-տա ճահիլ սօֆթալարըն զէհրէմիլ օլտուգլարը գատընլարըն ֆիքրիլէրինի թէնվիլ էթմէք իսթէյօրըլ: Վագաա պիլ պու մագսէտէ գլիւպլէրտէ գօնֆէրանսլար վէրիյօրըլ վէ զագէթա տախի նէշը էտիլիլըլ: Լաքին քէօշէ պուճագ-տա օ գատար ճահիլ դարըլար վար քի անլէր պու գօնֆէրանսլարա կէլէմէյօրլար: Լաքին մահալլէ ճամիլէրինէ կէլէպիլիլիլիլ:» (Սօն Սաաթ, Նոյ. 11, 1925):

Գարալէօգ Նոյ. 21տէ շէօյլէ եաղըյօր. — «Ճամիլին մանասը նէ օլտըղընը պիլ պիլիլիյօրըլ: Փէյղամպէրին էյամընտա էհալի մէյտան եէրլէրտէ պիրիլիլ տինլէրլէր իտի: Սօնրա ճամիլէր եափըլտը: Վէ սօֆթալար, սարըլըլ ճահիլ հէրիֆլէր, պու ճամիլէրի գապթ էտիլ,

քննարկելու կիսի ճահիլների պաշարունա թուլ-
լատելար: Գահր օլտունլար: Վէ վազ էթտիքլե-
րի եհտի դաթ ճէհէնէմտէ ճէզալարընը չէ-
սինլէր: Վազ պիր դօնֆէրանա տըր քի անտէ
հէմ տիւնեանըն հէմ ախրէթին մէսէլէլէրին-
տէն պահա օլտունլար: Իսթանպօլըն էվգաֆ նա-
զըրը տահա պու չէլլէրի անլամամը չէօրիւնի-
յօր:»

Ճիւմհիւրիյէթին Փետր. 3, 1926 նուսխէ-
սինտէ չէօլլէ պիր նազլիյէթ եազըլմը տըր քի
միւսապադաթտա միւքեաֆաթը գազանմը ի-
տի: «Պիր քէօյտէ Ալի իսմինտէ պիր օլլան
պիր տէ խօճա վար ըտը: Պու օլլանա կեալըր
Ալի տէրլէր իտի: Օ նէ ճամիյէ, նէ գահվէյէ
կիտէր իտի. անճազ սապահտան աղչամատէք
թարլատա իչլէր իտի: Սիւքիւթ պիր քիմսէ օ-
լուպ, ֆուզարայա քիմսէնին պիւմէտիյի եօլ-
լարտա իանէ էտէր իտի: խօճա ճամիյէ կէլմէ-
տիյի իչիւն Ալիյի թազլըր էտէր վէ ճէհէնէմէ
կիտէճէյինի սէօյլէր իտի: Ալի իսէ, «խօճա սէն
օրայը կէօրտիւն միւ: Ճէհէնէմի կէօրտիւն
միւ» տէր իտի: Ալի՝ թապիւթը, գուզուլարը,
աղաճլարը, փուռարլարը վէ քէօյիւն գըզլարը-
նը սէվէր վէ կէնճլէր իլէ օյնար իտի: Օ քէօյ-
տէ հէր քէսի սէվէր իտի, կէնճ իթթիյար, գէն-
կին՝ ֆազիր, էրքէք՝ դարը հէր քէսի, հաթթա
քէնտինտէն նէֆրէթ էտէն խօճայը պիլէ սէվէր
իտի: Վէ խօճայա տէր իտի, «կեալըր Ալի՝ սէ-
նիւ կիպի պիր միւսլիման օլամագ:»

Բ. Ազլի ինթիպաի էհալինին տինի էֆքեա-
րընա պէօյիւք թէհսիր իչլէթմիշ տիր:

Բէսմի Այ 1925 Նոյ. նուսխէսինտէ չէօլլէ
եազմը տըր: «Նիչէ ատէմլէրին հուզուրընտա
տին մէրասիմտէն, անանաթտան իպարէթ տիր:
Պու նէվ իմանտա գօրգու վէ ճէհալէթ մուհիմ
իւնսիւր թէչքիլ էտէրլէր: Ինգիլապըն մուվաֆ
ֆազիյէթի իչիւն էհալիմիզ պիւմէլի տիր քի
թէրազըր վէ թէքեամիւտէ գօրգաճագ պիր
չէյ եօզ տըր:»

Չիւսէյ Սուատ պէյ «Էօթէ տիւնեատա պիր
կիւն» սէրլէվհալը պիր չիր եազմը քի անտէ
տէյօր. «Ահ, չիմտի բուհուստա նէ՝ փաք պիր
հայաթ հիսս էտիյօր ըմ: Պուրա կէլէլի էօյրէն-
տիմ քի Ալլահ պէօյիւք տիր: Օրատա պէյնլէրի
միզ խասթա վէ կէօլլէրիմիզ քէօր իմիշ: Ալլահ
պիւնհայէ վէ մէքեանտան միւնէզզէհ տիր տէր
իտիք, էինէ տէ «Պէյթուլլաիլար եափար իտիք:
Նէ՞ կիւլիւնէճէք չէյ: Պիւնհայէ օլան էվ իչինէ

գօնուլապիլի մի: Չէօլլէրտէ սիւքիւթ ատէմ
լէր հիւճրէլէրտէ չըրազ եազըպ ճէֆա չէքիյօր-
լար: Անլէրէ տէյինիզ քի եէթէր, օլ իթիգա-
տաթ ը պաթըլլէրի սիւփիւրիւպ աթընըզ վէ
Ալլահ գալպիւնիզտէ արայընըք»: Խալգ, Փետ.
16, 1926:

Գ. Տին ի Իսլամ ախլազի նօգթա ի նազար-
տան տա թէնգիտ էտիլիյօր: Ինթիհատ Դեկտ.
1, 1925 նուսխէսինտէ եազըյօր. «Ալլահտան
անճազ խայր սիւտուր էտէպիլիլ: Անըմըզն
եազըսը ֆիլիլէրիմիզտէն սօնրա եազըլըր:
Ղայր ի Միւսլիմ էվրօփայա պազընըզ, Միւսլիմ
Ասիայա պազընըզ: օրատա իման հուրրիյէթ,
վէ ֆաալիյէթ վէրիյօր, պուրատա իման էօ-
լիւմ վէ քէտէր վէրիյօր: Պէն տին ի Իսլամա
գարչը տէյիլ իմ իմանսըզըզա գարչը իմ: Ին-
կիլիթէրա՝ կիւնհալար աֆվը իչիւն մատտի եա
րուհանի սանէմլէր էօնիւնտէ տիզ չէօքէն ի-
մանտան տօղմուշ պիր միլլէթ տէյիլ տիր: Պու
նէվ տիլէնճի իմանը Լաթին միլլէթլէրտէ վէ
Շարգըն միւսլիմանլարը արասընտա պուլու-
նուր: Պէն էօյլէ պիր իման իսթէր իմ քի օ պա-
նա վաթանըմ վէ միլլէթիմ իչիւն, հուրրիյէթ
վէ ինսանիյէթ իչիւն ֆէտա ի նէֆս էթմէյէ
գուվվէթ վէրիլ:» «Պազընըզ պիզ պայրամլա-
րմըզտա նէ թէրլէնիւմ էտէր իզ, «էկէր լիսա-
նըն չէվզ իլէ պիր տէֆա Ալլաի տէր իսէ հէփ
կիւնհալարըն կիւզ եափարալարը կիպի տէօքիւ-
լիւր:» Ինսանըն ախլազըն իֆսատ էտէն պուն-
տան պէթէր պիր մէպտէ պուլամազըն: Թիւր-
քիա վիճտան իչիւն եալան մասալլարտան ա-
րի պիր ալէմ խալգ էթմէյէ թէչէպպիւս էթմիշ
տիր:» Ինթիհատ, Փետր. 1, 1926:

Դ. Իսվէչէրանըն Սիվիլ Գօտընը գապուլ
էթմէմիզ էն մանատար թէպտիլաթտան պիրի
օլմուշ տըր: Պու նիզամըն 1126ի մատտէսի,
«Նիքեհա վազթընտա գէվճ եա գէվճէ պիր տի-
կէրի իլէ էվլի պուլուլուսս օլ նիքեհա մէֆ-
սուլա տըր:» տէմէքլէ թէատտիւտ ի գէվճաթ իպ
թալ օլուլմուշ օլույօր: Վէ 129ճը մատտէտէ
կէրէք գէվճ կէրէք գէվճէ տիկէրինին զինա էթ-
մէսի վազըրասընտա թաթլիզ իչիւն միւրաճէ-
աթ էտէպիլիլ, տէմէքլէ էրքէյի վէ գարըյը
այնի գէմին իւզէրինտէ, միւսապի թուլմուշ օ-
լույօր:

Պու եհնի նիզամնամէ տինի վէ հիւքիւմէ-
թի պիրիպիրինտէն ալըրմազլէ տախի պէօյիւք
խըտմէթ կէօրմիւշ տիր:

ՇԱՄ ԱՍԸԼԱՐԸ ՃԱՆ ԶԷՔԻՅՈՐ

Պու կիւնէրտէ, թօփար, թանքար վէ թէյ յարէլէր, Շամտա տահա շէտիտ Փաալիյէթ կէօսթէրմէքտէ տիրէր: Պէլքի ասըլար պէօյլէ պիր Փաալիյէթ տէ մէհմուլ էթմէյօրլար իտի: Սանիէն տէնիլէպիլիր քի, պու հաֆթա դար-Փընտա ասըլար, վէ անլէր սէպէպիլնտէն պիր խայր քէօյլէր վէ քիմսէլէր միւթէգարըրը վէ սէրսէմ օլտուլար:

Յուլիս 19 կիւնիւ, վէրիլէն պիր էմր իւղէ-րինէ Շամըն ճիւմլէ եօլլարը պաղլանտը: Նէ ի-չէրի վէ նէ տըշարը, հիչ պիր քիմսէ կիրմէյէ վէ չըգմաղա միւսաատէ օլունմատը: Շմէնտի-Փէր տուրտու, փօսթա տարիէսի, մէքթուպ վէ թէլէրաֆ գապուլ էթմէտի: Միլիպլէր՝ չէհրին խարիճիւտէ պաղչէլէր իչինտէ վէ տաղլար իւ-լէրինտէ չէթէ թաղիպաթընա չըգտըլար: 0 կիւն անլատը քի թագրիպէն 30 պին ասքէր, Փրանսըղա թապի օլան պէտէվիլէրին տէվէ ա-լայլարը վէ միլիսլէր տախիլ օլարադ, Շամը 4-5 սաաթլըգ մէսաֆէտէն ապլօգա էթմիչ օ-լուպ, արալըգտա պաղչէլէր իչինտէ պուլունան ասըլարը սըգըշտըրաճաղլար: Քէզալիք, պիզէ խապէր վէրիլտի քի պու օթուգ պին ասքէր-տէն 15 թապուրը՝ Հօմստան չըգմըջ օլան ասքէր օլուպ, օղրատըղլարը քէօյլէ խարապ էտիպ կէ-լիյօրլար:

Յուլիս 20 սապահը՝ չիմտիյէ գատար կէօր մէտիյիմիզ Փարգըլը պիր կիւն օլտու: Շամը կէօրէնլէր պիլիլըլէր քի, պու գատիմ չէհր՝ քէնտինին պաղչէլէրիլէ տախի մէհհուր տըր: Պու պաղչէլէր չօգճա չէհրին շարգ թարաֆընա տիւշէրլէր: Սիւրիանի Նէիմանըն մէհհուր Ա-պանա ըրմաղը, սաաթլարճա տէվամ էտէն չէօլ լէրի մահսուլտար օվասիսլէրէ, վէ եէշիլ չի-մէնգարլարա թահվիլ էթմիչ տիր: Յուլիս 20 սապահընտա՝ էտէն պաղչէսիլի, անտըրան պու կիւղէլ վէ ապատան մահալլար, թարիխտէ պէլ քի իլք տէֆա օլարադ, ասըն նէվիճատ թօփ մէրմիլէրի վէ թէյյարէ պօմպալարըլլա, ճէհէն նէմ կէօմլէյիլի կիյմէյէ մէճպուր էտիլտիլէր: Պօմպարտըման սապահլայըն սաաթ 4տէ պաշ-լայըպ, էօյլէ սօնու սաաթ իքիտէ խիթամ պուլ-տու: Պօմպարտըման 3 նօգթատան 10 սաաթ պի լաֆասըլէ տէվամ էթտիյիլտէն, էհալի պէօյլէ սիւրէքիլ վէ գուվվէթլի կիւրիւթիւլէրէ ալըշ-մամըջ օլտուղը իչիւն, պաղըլարըն սաֆրալարը

օյնալարադ պաշլարը տէօնտիւ: 4-5 պին մէր-մի աթըլտըղըն թախմին էտէնլէր օլտու: Թօփ կիւլլէլէրի վէ թէյյարէ պօմպալարը, ապլօ-գա խաթթընըն տախիլինտէ օլան 1-5 սաաթլըգ եէրլէրի էնինէ պօյունա թարատըլար: Պու գա տար կէնիչ պիր տաիրէտէ պօմպարտըմանտան հասըլ օլան, թօղ, տիւման վէ եանղըն թիւթիւն լէրի պուլութլար կիպի հավայը պիւրիւտիւլէր: Շու մէնգարէ հուգուրընտա Սոդոմ Գոմօրը խա յալ էթմէմէք միւմքինսիզ իտի: Նէ՝ աճաիպ միւշապէհէթ: Սոդոմ Գոմօր հազգընտա Բէլամ տէյօր «Բապպ օրայը խարապ էթմէգտէն էվ-վէլ, Բապպըն ճէննէթի վէ Մըւըր տիյարը կիպի իտի»: Բապպըն ճէննէթի կիպի օլան պու եէր-լէր տախի Սոդոմընքինին նէվինտէն պիր պախ-թա օղրայօր իտի, անճադ շու Փարգ իլէ քի սէ-մատան եաղան աթէչ վէ քիւքիւրթ (պարուլթ) Փրանսըղ կիւլլէլէրի վէ պօմպալարը իտիլէր: Աճէպա շու խարապիյէթին սէպէպիլնտէ տախի պիր միւշապէհէթ վա՞ր մը իտի: Պունա վէրի-լէճէք օլան հիւքմիւ տէ պաշգալարա պրադը-րըմ:

0 ագչամ՝ սաաթ 5տէն թա գարանլըյանա գատար 8 թապուր դօլն ասքէր, պօմպարտը-ման էտիլէն եէրլէրտէն կէթիւրտիքլէրի հիսապ-սըղ եաղմալար իլէ (ճանլը ճանսըղ), չէհրին Փարգըլը եօլլարընտան չէհրէ կիրտիլէր: Տէնիլ-տիլինէ կէօրէ պու թապուրլար Հօմստան չը-գան ասքէրլէր իմիչ:

Յուլիս 21 սապահընտա իչիթտիյիմիզ փէք աճըլը պիր խապէր պիզի դայէթլէ տիլիլի յ-լէտի: Նասըլսա օ կիւն չիմէնտիլիքիւ Խօլու ա-չըմըջ վէ սապահ թրէյնի կիթմիչ իտի: Լաքին չէթէլէր տէ խաթթը քէսմիչ իտիլէր: Թրէյն մուհաֆազասըղ կիթմիչ օլուպ, անտէ անճադ թէրիսի օլունմուչ պիր գաչ Փրանսըղ ասքէրի վէ պիր գաչ տա եօլնու պուլունուլօր իտի: Ահ-վալ տօլայընըլլա օ կիւն չօգ քիմսէլէր եօլ-ճըլըղա ճէսարէթ էտէմէմիչլէր իտի: Ասքէրլէր պիր միւտտէթ չարփըշտըգտան սօնրա թրէյն չէթէլէրէ թէսլիմ օլուր: Զէթէլէր՝ ասքէր վէ եօլնուլարտան եիկիւրմի գատար գաթլ էտէր-լար: Անլատըղըմըղա կէօրէ եօլնուլար արասըն տա անճադ իքի էրմէնի աիլէսի պուլունուլօր իտի: Պիրի պիզիմ վարթուհիլէրտէն Տիկին Լիա Ներսէսեան քի միւճիզ իլէ գուրթուլուպ, սապի թէճէնիւն էթմիչ պիր հալտէ պիզէ իա-

տէ օլունտը: Տիկերի, մարուֆ խուպէսերեան ախլէսինտէն, Վահան էֆէնտի խուպէսերեան վէ վալիտէսի վէ 18 եաշընտա պաքերէ հէմշիրէսի: Իշթէ պու Փամիլեանըն պաշընա կէլէն Ֆէլաքէթ՝ գալպլէրիմիդի տաղլատը: Զէթէլէր գըզը աշըրմագ իսթէրլէր: Թասլիի՝ վալիտէ վէ պիրատէր՝ քէնտի ճիկէրփարէլէրինի ճանվէրլէրէ թէսլիմ էթմէք իսթէմէղլէր: Վահշի վէ ամանսըղ էլլէր, րէճա վէ ամանլարա՝ դանլը պըզագլար իլէ ճէվապ վէրրլէր: Նաղիք Վահան՝ ալտըղը միւտհիշ եարատան միլթէէսսիրէն հէման օրատա թէսլիմ ի րուհ էտէր: Վալիտէ՝ ալ գանլար իշինտէ եէրէ պիհուշ տիւշէր: Պէտպախթ գըզըղաղ իսէ, խայալ օլունմագ ահ ու Ֆիղանլար իշինտէ պէտէվիլէր թարաֆընտան աշըրլըր: Շիմտի հա՞նկըսընա եանասըն: Նասըլսա, կէրէք Պրանսըղլարըն, կէրէք պիր թագըմ եէրլի սահիպ ի նուֆուզ Իսլամլարըն, վէ կէրէքսէ էրմէնի միլիսլէրին ճէհտիլլէ, 50 լիւրա կէօնտէրիլէրէք, 3-4 կիւն սօնրա գըզ սաղլամ օլարագ կէրի կէթիրիլտի: Ամմա գըզ կէլտիլի վաղթտա, վալիտէ եարատան իֆագաթ պուլամայըպ ճան չէքիյօր իտի: 3 կիւն էվլէլ վալիտէնին ճէնագէ րէսմինտէ հաղըր պուլունտում: Գըզըղաղ սայքի տիվանէ օլմուշ իտի: Պու գատար սուգիշլի վաղըալար նատիրաթտան տըր:

Զիքը օլունան գուվլէթլի պօմպարտըման նէթիճէսի հագգընտա տէնիլիյօր քի ասըլար ճան չէքիյօրլար: Խայլը քէօլլէրին, կէրէք եանսըն կէրէք պօմպարտըման վասըթասըլլա օլան խարապիլթինտէն մատա, ասքէր վէ միլիսլէրին 4000տէն Փաղա չէթէ գաթլ էթտիքլէրի մէվսուգէն սէօլլէնիյօր: Էրմէնիլէրտէն պիր իքի, չէրքէսլէրտէն 40-50 մագթուլ վէ մէճրուհ վար տըր: Գօլօնլարըն պիր գըսմը տըշարըտա գալլըյօր, պիր գըսմը սայքի հէր կիւն քիւլլիլթիլի եաղմալար իլէ տէօնիւյօրլար:

Պու հաֆթա զարֆընտա, Շամըն Բիւրտ մահէլլէսինտէ մուհիմ պիր քէշֆիյաթ իճրա էտիլտի: Պիր խանէտէ չէթէլէրին պիր թէլէֆօնը պուլունտը: Թագրիպէն 4-5 սաաթ էօթէտէ, չէթէլէրին մէրքէղի օլան Ղութա գարիլթսինէ՝ եէր ալթը թէլլէր իլէ րապթ օլունան իշպու թէլէֆօն վասըթասըլլա, չէթէլէր տաիմա մուխապէրէ էտէրլէր իմիշ: Բէշֆիյաթ ագապինտէ, Պրանսըղ գօմանտան՝ թէլէֆօնըն չէթէ մէմուրընը պուլուպ թէլէֆօնըն պաշընա

կէշիրիր: Վէ «Սանա սէօլլէյէճէյիմ սէօլլէրի Ղութատաքի չէթէ րէխինէ թէլէֆօն էտէճէքսին» տէր: Պրանսըղ գօմանտան պաշլար՝ «Պուրատա սիլահ վէ ճէպիւանէմիդ գալմատը նէ՞ եափալըմ»: Զէթէ՝ պու սէօլլէրի թէլէֆօն իլէ քէնտի րէխինէ պիլտիրիր: Ղութատան չէթէ պաշը ճէվապէն թէլէֆօն էտէր: «Պիլմէյօրմըսընըղ քի Ֆիլան նօմէրօլը խանէ սիլահ տէփօղիթի տիր: Կիտիպ օրատան ալընըղ»: Պրանսըղ գօմանտան պուլըն իւզէրինէ տէրհալ կիտէր էվի պասար, վէ կէօրիւր քի հագիգաթէն քիւլլիլթիլի սիլահ վէ ճէպիւանէ վար տըր: Օրայը խարապ էտէր:

Պու հաֆթանըն պաշղա պէլլի պիր վաղըասըղ գիքը էլլէտիլթիմիդ չէթէ մէրքէղի Ղութանըն տաղըտըրմասը տըր: Պրանսըղ ասքէրլէր վէ չէրքէս Մահմուտ պէյին գօմանտասը ալթընտա միլիսլէր պուրայա հիւճմ էտէրլէր: Էփէյի միւսատէմէտէն սօնրա Պրանսըղլար «չէքիլլէլիմ» տէրլէր: Մահմուտ պէյ իթիրաղ էտիպ տէր՝ «Պէն չէքիլմէմ, օ գատար չէրքէս ուշագլարըն ինթիգամընը ալաճաղըմ: պէն պու եուվայը տաղըթմատըղճա չէքիլմէմ»: Հիւճմ էտէր, վէ հագիգաթէն աղ պիր միւտտէթ իշինտէ քէօլիւ գապթ իլէ, պու մէրքէղի տաղըտըր: Զէթէլէրին էվրագընը էլէ կէշիրիր: 14-15 տէվէ եիւքիւ սիլահ, 250-300 գատար էսիր վէ խայլը իղթինամ իլէ ալտէթ էտէր:

Շիմտի պօմպարտըման հիշ էքսիք տէյիլ տիր, ամմա արատա պիր: Պու սաթըրլարը եազար իքէն Պապը Շարգիտէն վէ Մէգէտէն պօմպարտըման տէվամ էտիյօր: Պապը Շարգիտէքի խարիճէ ուզագլարա աթըյօր, ամմա Մէգէտէքի թօփլար Մէյտան թարաֆընտա չէհրին քէնարընտաքի էվլէրի խարապ էտիյօր կէօրիւնիւյօր: Պաղչէլէր արասընտա, չէթէ սիլահարընըն սէսի էվլէլէրի կիպի գալմատը: պու պիր էքի կիւն տիր սայքի իշիտիլմէյօր: Պիլմէմ նէթիճէ նէ՞ օլուր: Շու տօղրու քի ասըլար չիմտիլէ գատար տահա պէօլլէ պիր տայագ եէմէմիշլէր իտի: Պու կիւն պիր գօլօն տահա չըգտը: Արթըգ, թէքմիլ անլամատըմ, հանկը քէօյտէ փէրաքէնտէ գալմը չէթէլէրին պաշընա չէօքէճէլէր:

ՆԵՐՍԷՍ Ս. ՍԱՐԵԱՆ

Շամ

ՀԱԼԷՊՏԷՆ ՊԻՐ ՄԵՔԹՈՒՊ

Փաղիւթլու

Վեր. Փրօֆ. Գրիգորեան հաղըթլերինէ
Մուհիպպ Տօսթումուզ,

Պու սապահլայըն Եփրեմ պիրատէր եանը-
մա կէլիպ Րահնիւմասընըն միւտտէթի խիթա-
մա էրտիյի իչիւն եէնի սէնէ պէտէլի օլարադ
իւչ տալէր իսթէտիյինիզի պէյան էտէն իբի
գարթ կէօսթէրտի: Վէ ըէճա էյլէտի թի հադ-
գընտա պիւտիյիմի սիզէ պէյան էտէյիմ:

Պիւտիյիմէ կէօրէ Եփրեմ պիրատէր ամէլի
Խրիսթիան հայաթը եաշայան պիր քիմսէ տիր:
Փարասը օլմատըղը իչիւն էլինտէ պէրպէր թա-
գըմը օլարադ չարչու պազար տօլաշըր քի էն
ուճուզ Ֆիյաթ իլէ թրաշ էտիպ պէշ ազատան
իպարէթ օլան աիլէսինին կէչիմինի չըգարսըն:
Միւլթէրի պուլունմատըղընտա եէտինտէ պու-
լունան Րահնիւմայը իսլամ եա Խրիսթիանլարա
օգուր. իզա հտէր, նասիհաթ էյլէր, ծնու պի-
թիրտիքտէ էլէ կէչիւտիյի ըսսալէլէր իլէ խըտ
մէթինի տէվամ էյլէր, փարասը օլմայարադ
թրաշը կէճիքմիշ, սաշը ուզամըշ Փաղիւթլերի
իպրամ իլէ օթուրտուպ թրաշ էյլէր: Կէչէնտէ
պիր իսլամ մահպէստէն չըգմըշ, փարասըր օ-
լարադ եանընտա տուրուր իբէն անը տախի տա-
վէթ էտիպ սաշընը քէսիյօր իտի: Ատէմ հայ-
րէթտէ գալըպ. «Եահու, պէն պէօյլէ էյի գալպ-
լի պիր կեալուր կէօրմէտիմ», տէտիքտէ, Եփ-
րեմ պիրատէր, «Խայր պիրատէր, պու էյիլիյի
պէն էթմէյօրում, իսա պուլնու պանա էթտիրի-
յօր»: տէյէրէք քէլամա պաշլայըպ պիւտիյինէ
կէօրէ Յիսուսըն էօմը, էօլիւմ, վէ գըյամընտան
վէ պու կիւն հէր ատէմին գալպինտէ եաշամա-
ղա օլան հասրէթինտէն պահս էյլէմիշ տիր: Հէր
տէֆա Փաղիւթլերի թրաշ էթտիրտէ փարալա-
րը օլմադ իսէ թէքիթիպիզէ քէնտինէ միւրաճա-
աթ էթմէլէրինի թէշտիտ իլէ թալսիյէ էյլէր,
հէր հաֆթա նիզամի օլարադ մէճճանէն թրաշ
էթտիյի Փաղիւթլեր վէ սազաթ 12 քիմսէսի վար
տըր, զուհուրի օլանլար պու հիսապա տախիլ
տէյիլ տիրէր:

Նէթիճէ օլարադ նիչէ տէֆա եէվմիյէսինի
տօղրուլտամայարադ էվէ տէօնէր, հանըմը տա
խի քէնտինէ միւթէնասիպ դանաաթ էհլի, նիւ-
մուկէ նէվտէն պիր ըէֆիզէ տիր, աճ եաթտըգ-
լարը տէֆալար օլմուշ, լաքին համտ էքսիլմէ-
միշ տիր: Հայրէթտէ գալըրմ, Փաղը ը հալ նի-

չէլէր իչիւն գարչը գօնմազ պիր ճէպպար իբէն
միւմինին հուզուրընտա պու գատարտա մը ա-
ճիզ պիր օյունճազ տըր: Եփրեմ պիրատէրին թէ
պէսսիւմիւնիւ պիլէ թէպտիլ էտէմէյօր, սէլամէ
թինի իխլալ էտէմէյօր:

Հէր նէ իսէ սիզին կէօնտէրտիյինիզ Րահ-
նիւմա իսթէտիյինիզին չօգ միսլի գըյմէթի հա-
իզ տիր. լաքին Եփրեմ պիրատէր կիպի փարա-
սըր քիմսէլէրէ, վէ մաաշսըր վաիզլէրէ էյլէտի-
յի խըտմէթի պիլէրէք Րահնիւմա հէտիյէ էտէ-
պիլէն տօսթլարը թէշվիզ էթմէք իսթէրիւմ: Սիզ
լէր իչիւն 3-5 տալէր հէր նէ օլուր իսէ օլսուն,
պուրատա Րահնիւմա սէմալաթը մէսրուր է-
տէն նէթիճէլէր հասըլ էթմէքտէ տիր:

Մուխլիսինիզ

Ս. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Մէֆսիգօտա քիլիսէ վէ հիւքիւմէթ իսթիլա
Փը մէսէլէսինտէ գօրգուլույօր քի պազը գարը
չըգըլըլար մէյտանա կէլսին. խուսուսա քէօյլէր
տէ եէրլի Հինտլիլէրտէն հիւքիւմէթ գօրգուլ
հէր թարաֆա ասքէր սէվգ էտիյօր: Արա սըրա
վուզուլաթ էքսիք տէյիլ տիր: Մ. Ամէրիգա խա-
րիճիյէ նազըրը Գէլօկ ըէիս իլէ խուսուսի միւ-
լազաթտա պուլունմուշ տըր: Մէքսիգօ մէսէլէ-
սինէ տաիր Ամէրիգանըն մէսլէյի էլան մուզար-
րէր տէյիլ տիր: Մէքսիգօնըն Ամէրիգա սէֆիրի
տախի Նիւ Եորքա ըէիսին եանընա կէլիյօր քի
րափօրընը վէրսին: Րէիս Գուլիւմ միւտալէլէ
էթմէմէք թարաֆտարը տըր:

Փրէն Փաուր իսմինտէ պիրի՝ կէօյա Լօրտ
Գիչնէրին ճէսէտինին պուլընըպ Նորվէկիատա
տէֆն օլունտուղու խապէրինի նէշը էյլէտի վէ
փէք չօգ հէյէճանը մուճիպ օլտու: Էնճամ պիր
թապուլ իչինտէ կէթիրիյօր կիպի խապէր նէշը
էյլէտի վէ թապուլ մուհաֆազա ալթընա գօ-
նուլտու աշըլտըգտա կէօրիւտիւ քի իչինտէ
քիմսէ եօգ վէ քիմսէ տէ գօնուլմամըշ տըր:—
Ինկիլթէրրա թէրք ի էշղալը իչիւն իլան օլունան
իտարէ ի էօրֆիյէ՝ փարլամէնթ գարարը իլէ
իբի այ տահա տէվամ էտէճէք տիր:

Ֆրանսանըն Ամէրիգայա պօրճը մէսէլէսի
քիւլլիյէն եէնի պիր շէքլ ալմազտա տըր: Գլէ-
մանսօնըն մէքթուլընա գարչը Մ. Պօրանըն
ճէվապը էվրօփատա եէնի պիր մէսէլէ ույան-

տըրմըշ, չէօյլէ քի թէքլիֆօ օլունուլյօր քի, պիւ թիւն հարպ պօրճլարը վէ թազմինաթ սիլինսին անճազ Ալամանիանըն 4000 միլիօն տօլար շմէն- տըֆէր հիսսէլէրի վէ թիճարէթ սէհմէլէրի ա- լընսըն: Պու տախի էվվէլէրի միլիալ իւզրէ միւթ թէֆիզլէր արասընտա թազսիմ օլունսուն: Ա- լամանիա միւթթէֆիզլէրէ 11,000 միլիօն ալ- թուն մարգ շմէնտըֆէր հիսսէլէրի վէ 5000 մի- լիօն ալթուն մարգ թիճարէթ շիրքէթլէրի սէհմ էլէրի թէրք էյլէմիշ տիր: Պունլարտան պաշգա ճիւմլէ պօրճլար սիլինմէք թալսիյէ օլունու- յօր: Պու թէրթիպ ինկիլթէրրատա տախի հիւս- նիւ գապուլ պուլուլյօր:— Պէյրուլթտան եազըլը- յօր քի Շամ էթրաֆընտա իթիլալ եափանլար տան 2000 քիշի վուրուլուպ տարմաատղըն քէօյ լէրինէ գաշմըշլար տըր: Շէմալի Լիպանան քեհմիլէն լահաթ տըր, ճէնուպ տախի կիւն կիւ նէ սաքինլէնիյօր: Ասը սէրկէրտէլէրտէն իսալի Բիրտի վէ Ահմէտ իլ Սէճէն Ֆրանսըզլարա թէս լիմ օլմուշլար տըր: Ահմէտ պէյ Մուսայյէտ ազամ տախի Ֆրանսըզլարա իթաաթ պէյանէթ- միշ: Ճէնէրալ Անտրէա պիր չօգ գապիլէ րէիս- լէրինտէն թէհմինաթ ալմըշ տըր: Հալէպին չէ- մալ թարաֆընտա պազը չէթէ հիւճմէլէրի օլ- մուշ, քէգա Պաալպէքտէ տախի իթիլալ օլ- տուզունտան Ֆրանսըզլար օրայը տախի թօփա թուլթմուշլար տըր: Սուտտա տախի Սուլթան Աթրաշ դօմանտասընտա պիր պէօլիւք ասըլար թէլէֆ էտիլմիշլէր: 100 գատար մազթուլ սա- յըլմըշ: Շամ էթրաֆը թէմիլլէնմիշ կէօրիւ- նիւյօր:

Իթալիա հիւքիւմէթի ձէմիյէթ ի Ազվամա ճէվապ վէրիպ տէյօր քի իթալիա-ինկիլիզ ի- թիլաֆը Հապէշիսթանըն հազգընա թէճալուզ տէյիլ տիր, անճազ իգթիսատի մէսէլէլէրտէ ահէնկտէ օլմազ իչիւն եափըլմըշ տըր, պու իսէ Հապէշիսթան իչիւն պիր պէրէքէթ օլաճազ տըր: Հապէշիսթան օլան թէքլիֆլէրի գապուլ եա լէտտ էթմէյէ հիւրը տիր: Ինկիլթէրրա Բիւքիւմէթի տախի ձէմիյէթ ի Ազվամա րէսմի թահրիրաթ իլէ թէհմին էթմիշ տիր: Ինկիլիզ մաթպուլաթը իթալիա վէ Սփանիա իթթիֆա- գընտա Ֆրանսայա դարշը պիր թէհտիտ կէօ- րիւյօրլար: Ինկիլթէրրանըն Ազ Տէնիզ էթրա- ֆընտա արազի մէսէլէսի եօգ տըր, լաքին պէօ- յիւք իթալիա թասալվուրը տախիմա Ֆրանսայա դարշը պիր թէհտիտ օլաճազ տըր: Ինկիլիզլէր անճազ Հինտիսթան եօլունուլ թէհմին էթմէք

տէրտինտէ տիրլէր:

Սփանիա վէ իթալիանըն կիզլի մուհէտէ- սի էվրօփատա էնտիշէյի մուճիպ օլուլյօր: Պու եօլ իլէ ձէմիյէթ ի Ազվամա նուֆուզը էքսի- լիյօր: Սփանիա պէյն էլ միլէլ իտարէ ալթըն- տա օլան Թանճէրի թալէպ էտիյօր, էյէր վէրիլ մէզսէ Րիֆի թալիլէյէ էտէճէյինի թէհտիտ էտի- յօր: Սփանիա օրայը թալիլէյէ էտէր իսէ Թան- ճէր վէ ձիպրալթար թէհլիքէյէ տիւշէր վէ Ին- կիլթէրրա իսթէմէզ քի Ֆրանսա եա իթալիա օրա այազ աթսընլար, պէօյլէճէ պէյն էլ միլէլ կիւճիւք օլուր: Սփանիա ասքէրի իտարէսի ձէ- պալա սսը գապիլէլէրէ դարշը Մալրիկլէրի սիլահլանտըրըյօր, լաքին դօրգըլուլյօր քի պունլար տախի Սփանիա ալէյհիւն տէօնսիւն- լէր:

Պալգան հիւքիւմէթլէրի Պուլղարիսթանա միւթթէֆիզէն պիր նօթա վէրէրէք հուտուտ- լարտա վազի օլան չէթէ հիւճմէլէրինէ դարշը փօրթէսթօ էյլէտիլէր իտի: Պուլղարիսթան հիւ- քիւմէթի մէսէլէյի ձէմիյէթ ի Ազվամա հէվա- լէ էտէճէյինի ճէվապ վէրիյօր: Պու եօլ իլէ գանն օլունուլյօր քի Պուլղարլար սուհհ շարթ- լարընը թատիլ էթտիրմէք վէ ասքէրինի չօ- ղալթմազ իսթէյօր: Օգոստոս 10տա թէքրար 20 Պուլղար չէթէսի հուտուտը կէչիպ Սթրու- նիցաեա եազըն հիւճմ էթմիշլէր վէ պիր Սըրպ ասքէրի եարալանմըշ տըր: Պուլղարլար Պալ- գանլարտա եինէ լահաթ տուրմայօրլար: Պուլ- ղար մաթպուլաթը հիւքիւմէթի միւտաֆաա է- տիպ Պուլղարիա սուհհ ու ասայիշ իչիւն էլին- տէն կէլէն հէր չէյի եափտը տէյօրլար: Բուճա- նիա եազընտա 17 պուլղար էօլտիւրիւմիւշ ի- քէն վէ Եունանիսթանըն սէպէպի եօգ իքէն պու նօթայը հազգըզ կէօրիւյօրլար:

Եուկօսպալիա իլէ Եունանիսթան արասըն- տա չօգտան միւպահէսէ օլունան վէ չօգտան պէքլէնիլէն մուհէտէ էնճամ եափըլմըշ վէ իմ- գալանմըշ տըր: Պու մուհէտէ իւզ գըսմը հալի տիր: 1. Սէլանիք-հէվկէլի շմէնտըֆէր խաթ- թընտա Սըրպլարա քէմալը սուհուլէթ վէ սէր- պէսթի իլէ իւլէմէք վէ նադլիյաթ հազգը վէ- րիլմէսի: 2. Սէլանիքտէ պիր Սըրպ միւնթազա սընըն այըրլմասը, եանի պիր միւնթազա այ- րըլմըշ տըր քի Սէրպիայա լիման հալինտէ թա- նըլաճազ լաքին կէրէք միւնթազա վէ կէրէք շմէնտըֆէր խաթթը իւզգէրինտէ Եունանիսթա- նըն հազգը հիւքմրանիսի գալաճազ տըր: 3. Եու

նանխաթան իւէ Եռեկօսլաւիա արասնտա թիւ-
ճարի վէ սէյասի տօթիււզ տըր . պու մէսէլէ-
լէրէ նէգարէթ էթմէք իւզրէ Սէլանիքտէ ձէ-
միյէթ ի Ազվամ թարաֆընտան պիր մէմուր օ-
թուրաճադ պու մէմուր Ֆրանսըզ օլաճադ տըր :
Պու իթթիֆադ իթալիւնըն չօգտան պէրու ար
զու էյլէտիյի վէ չալըշտըլը պիր իթթիֆադ
տըր քի Պալլանլարտա պիր վուզուաթ օլմա-
սըն :— Սապըզ Եռնանիսթան պաշ վէքիլի Գա-
ֆանտարիս Միխալօփօյօս վէ Հէսթիա դադէ-
թասը միւտիլի՝ Փանկալօսա Սուի դաստ մէ-
սէլէսինտէն օլալը սիւրկիւն էտիլմիլլէր տիր :

Օոգստոս 22, Կիրակի սապաիը Եռնանիս-
թանտա պիր ինգիլապ վուզու պուլուպ , Փան-
կալօս հիւքիւմէթի ձէն . Գօնտիլիս էէտիլլէ
տէվրիլմիլլէ վէ Փանկալօս Փիրար էյլէմիլլէ տիր :
Տէրհալ պիր ինթիլիսապ իճրա էթաիլէրէք ճիւմ-
հիւրիյէթէ պիր ըէիս ինթիլիսապ օլունաճադ
տըր :

Ալամանիս միւսթէմլէքէ դօմիթէսի իճթի-
մա էտիլլէ ձէմիյէթ ի Ազվամա կիրտիքտէ Ա-
լաման միւսթէմլէքէլէրինի կէրի իսթէմէյէ գա-
րար վէրմիլլէր տիր : Սեպտեմբերտէ Ալամա-
նիսըն ձէմիյէթէ գապուլը մէսէլէսի պիր չօգ
կիւճիլլէրէր մէյտանէ կէթիլէրէք տիր : Միւթ
թէֆիլլէր Րէն հէվալիսինտէքի օրտուլարը էք-
սիլթմէքտէ տիրլէր : 70,000 ասքէր 62 պինէ
թէնգիլ էտիլլէքէք . 50,000 Ֆրանսըզ վէ 12,000
ինկիլիզ ասքէրի գալաճադ տըր :

Բուս հիւքիւմէթինի իտարէ էտէն պաշլար-
տան պիրի տահա տիւշմիլլէ տիր : Գամէնէֆ
ազլ էտիլլէ կէրինէ թիֆլիսի Հայ Միկոյեան
մէրքէգաէ թիճարէթ նազըրը օլմուլ տըր : Գա-
մէնէվ Թրօցքիին էէյէնի օլուպ միւթիլթ Գօմ-
միւնիսթլէր օնա հէրէտիկոս նազարը իլէ պա-
զըյօրլար : Ասըլ իսմի Օզինֆիլտ օլուպ Եէհուտի
իտի վէ միւթէտիլ իսլահաթճը թարաֆտարը ի-
տի : Պէօյլէճէ Պօլլէվիլ պաշլարընտան տիւշէն-
լէր Թրօցքի , Զինօլիէֆ , Բատէք , Սօգօլիլիօֆ ,
վէ Լաշէվիլլէ տիր : Գամէնէվ թապիաթճա չօգ
ճէնթըլմէն պիրի իմիլլէ : Պու վազաալար կէօս-
թէրիյօր քի Գօմմիւնիսթլէր քէնտի արալարըն-
տա թազսիմ օլունմուլ տըրլար : Պու պէօյիլը
պիր թէպտիլաթ մէյտանէ կէթիլլէքէք տէմէք
տէյիլ տիր : Բուսլար տախիլիլիլի ինգիլապ օլ-
տուզուճու ինքեար էտիյօրլար , Փազաթ իզթի
սատի րահաթսըլըզ մէվճուտ տըր :

Իքթիհասնըլարըն մուհաքէմէսի ինկիւ-

րիւտէ տէվամ էտիյօր : Իթթիհատըն սէրվէթի ,
էիւզ պինլէրճէ լիւրա , կէօյա վազըֆ օլմուլ վէ
Տօգթ . Նազըմ , Շաքիլ վէ Գարա Գէմալ տա
միւթէվէլլի օլմուլլար : Սթանպօլտան Մինաս
Փիւլմէնէն իսմիլտէ պիրի՝ իսթիգրադ մահ-
քէմէսինէ Հայլարտան օլալը պիր չէյ տէյէ-
ճէյիմ տէյու սաչմա սափան չէյլէր եազտըլը
իչիւն էնգարէտէ հապա էտիլմիլլէ տիր : Փիւլմ-
ճեան ինկիլիզ սէֆարէթինտէ պիր մէմուր ի-
միլ օրտան պրազըլտըգտան սօնրա սէֆալէթէ
տիւշմիլլէ վէ ազլընը չալըմըլ տըր :— Իթալիա-
տա վէֆաթ էտէն սուլթան Վահիտէթտինին 4
գարըլարը իսթիտա էտիլլէ թիւրքիյա տէօն-
մէք իսթէմիլլէր տիր :— Հիւսէյին ճահիտ տա-
խի մուհաքէմէ իչիւն Զօրումտան էնգարէյէ
կէթիլլէրմիլլէ տիր : Միւտտա ի ումումինին իտ-
տիասընա կէօրէ Տօգթ . Նազըմ , Հիւսէյն ճա-
հիտ , Ահմէտ Նէսիմի , Միթհաթ Շիւքրի , Ազ-
մի , (հարպտա Պէյրուլթ վալիսի) Սաատէթտին
էպէտի քիւրէք ճէգասը կէօրէճէքլէր , օլ պիրլէ-
րի 10ար սէնէ մահպուս օլաճադ տըր : Իթթիհա-
տըն գաչըրտըլը միւսթէվէլլէրաթ վէ փարալարըն
էէրի արանըլլօր : Սապըզ առլիյէ նազըրը Խա-
լիլ Պէյ տախի մահքէմէյէ չալըլլօր :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Իսքէնտէրունտաքի 5-6000 Հայլար իշսիլ-
լիք սէպէպինտէն փէք փէրիլան հալտէ տիրլէր ,
պիր չօգլարը պաշգա թարաֆլարա գաչըյօր .
գալանլար իսէ չօգճա Տէօրթ Եօլլուլար ազա-
մա գատար գահվէլլէրտէ գումար օյնայօրլար :
Զատըլլարտա հալ փէք աճըլը տըր . հէր էվտէ
Վալիտէ պիր փարչա էքմէք իչիւն չալըլլօր ,
իլլէթին էլինտէն գուրթարամայօր : Կէչէն սէ-
նէ Րիլիֆ վէ Բարեգործական սօլֆաթօ Եօլլա-
մըլլար , պու սէնէ օ տախի Եօգ տըր :— Լիպանան
այան մէճլիսինտէ Պէյրուլթ իրմէնի քէմիլի մէ-
սէլէսի պահա օլունուր իքէն ազատան էմիլ էտ-
տի «Պու պէտպալիլլարըն քէմիլի պու հալտէ
թէք օլունմասը ինսանիյէթէ վէ պիզէ այըպ
տըր» տէմիլ տիր :— Միջագետք Հայլարընն հա-
լի տախի փէրուլան տըր , իշսիլլիք վէ աճըլը
էիւզիւնտէն 7000 քիլի էօլմիլլէր , չօգլար Պա-
րատա վէ Արապ քէօյլէրի տիվարլարը տիպին-
տէ աչըգտա եաթըյօրլար : Գրալ Ֆէյզալ Ֆէլա-
ճատան կէչէր իքէն Մուրատ նէհրի գըլըսըն-
տա Գուլումճեան խանէսինի զիյարէթ էթմիլլէ
վէ չօգ իզգէթ իլէ գապուլ օլունմուլ տըր : Ֆէյ-

զալ փատիչահ Հայկարըն տօթու տըր վէ Ի-
րազա Հայկարըն հիծրէթինի թէշվիզ էտէր:—
էվրօփա Հայ առաջնորդարանը իլան էտիյօր քի
պոլնտան սօնրա Ամէրիգատան օրայա էվլէնմէք
իչիւն կիտէնլէր պէրապէր Ամէրիգա առաջնոր-
դարանընտան պիր շէհատէթնամէ կէթրմէլի
տիրլէր քի էվլի տէյիլ տիրլէր վէ քիմ տիրլէր:
— Լօնտրատա էջմիածինէ իանէ Գօմօսիօնը Պա-
լազեան Սրբազան րիսսէթինտէ րէսմէն թէշքիլ
օլմուշ տըր:— Սէլանիքտէ Կարմիր խաչ դաշ-
տահանդէսի փէք մուվաֆֆազ սուրէթտէ իծրա
օլունմուշ տըր:— Ամէրիգատա Բանսաա շէհ-
րինտէ օթօմպիլիճիլէրտէն ալընան ճէզալար
Սիրա որբանոցընա թախսիս օլունաճազ տըր:—
էմվալ ք մէթրուքէ հազդընտա եէնի պիր դա-
նուն նէշը օլտուղունա թիւրք զազէթալարը եա-
զըյօր: Գայսէրիյէ էմր վէրիլմիշ տիր քի Սք.
Կարապետ Վանքընըն էմլաքը սաթըլմասըն:—
Հայաստանտա դայալ օլտուղունու եազտըղմըզ
Րիլիֆ ազալարընտան Միս Իսթմէն պուլունմուշ
տըր: Միս Իսթմէն աթ իլէ եօլա չըզըպ եէթիմ-
լէրի զիյարէթէ կիտիյօր իմիշ, եօլաա փուս վէ
պուլունթլար արասընտա եօլունու շաշըրմըշ Ի-
միշ: Սօնրա պիր քէօյիլ էվլինէ տիւշմիւշ տիր:
— Աճէմիսթան փարլամէնթինէ թէվրիլի Զօ-
րա խան Սադինեան սէշիլմիշ տիր:— Մըսրտա-
քի էրմէնիլէրին Զօր. Անդրանիկէ իհտա էթմիշ
օլտուղլարը զիզըյմէթ դըլըճը, քի 8000 տօլար-
տան զիյատէ դըյմէթ պիշիլիյօր, միամիլէյհ
Հայաստանըն թանգարանընա թագտիմ էյլէմիշ
տիր:— Շամտան Պատ. Սարըեան եազըյօր.—
«Մէրմիլէր վէ գուրշունլար իւզէրիմիզտէն վը-
զըր վըզըր կէշիյօր, պիզ րահաթ ույուլյօրըզ:
Թէշլիքէ եօ՞գ մը: Շաշըն գուրշունլարտան էօ-
լէնլէր եարալանանլար էքսիք տէյիլ: Շէյթան՝
կէշէնլէրտէ պէօյլէ պիր գուրշունը պիզիմ էվէ
կէօնտէրտի: Գուրշունը չաք տէյու ճամա վու-
րունճա հէփի եէրէ եափըշտըզ: Պագտըմ քի
գուրշուն՝ մագսէտինէ նաիլ օլմայան պիր խա-
ին կիպի, դըրմըշ օլտըղը իքի ճամըն արասըն-
տա, տահա սըճագ պիր հալտա մահճուպ մահ-
ճուպ եաթըյօր: Կէօրիւնմէզ օլան օլ գուլվէթ-
լի էլ, տիւշմիւշին գըզըն օզլարընը սէօյիւն-
տիւրմիւշ իտի:»

ԱՐԱՆԸԼԸՅՕՐ

Օր. Հռիփսիմէ Յովնանեան (Մալաթիա-
լը) ամուճասը Մկրտիչ Յովնանեանըն չիմտիքի
մուհալինի պիլմէք խթէր, էվլէլա 961 եունիքն
էվլնիւ, Գլիվլէնտ, Օհայօտա իտի: Շիմտիքի
մահալինին աթիտէքի էտրէսէ պիլտիրիլմէսինի
արզու էտէր:

Rev. H. H. Manoushagian

4 Nouri Ef. St.

Nicosia, Cyprus

Ասլէն թալասլը, լաքին Թօմարգատա միւ-
թէմէքքին Արսլան Օղլու Ավրամըն օղուլարը
եուվան վէ Պօտօստան 1917տէ Շամտան իշի-
տիլմիշ օլուպ՝ չիմտիյէտէք պիր խապէր չըզ-
մամըշ տըր: Պիլէնլէր լութֆէն դայնընա խա-
պէր վէրմէլէրի րէճա օլունուր: Ատրէս՝

Nick Hidiroglou

P. O. Box 763,

Warren, Ohio,

U. S. A.

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

10 A.M.—1 P.M. 530 W. 166th St.

Phone: Billings 5018

4 P.M.—6.30 P.M. 207 Lexington Ave.

Phone: Ashland 1461

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Թէպշիր Ի Պէշարէթ վէ Փաքա

Թաքիլտէն Սօնրա

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Ալլաի վէ Հայաքըն էսրաքը

Յիսուսըն Գուլլանըլմայան Իսմի

Տիկին Հ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Իմանսըզ օլմայընըզ ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Եալըրալարը Գայըրմագ

ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ.—

Շամ Ասըլարը ճան Զէֆիյօր

ՎԵՐ. Ն. ՍԱՐԵԱՆ

Հալէպտէն Մէֆթուպ

ՎԵՐ. Ս. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ.—